Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

Тошкент ҳақиқати

Рўзнома 1928 йил 11 декабрдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ҚЎМИТАСИ, ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ БОШ НАШРИ

● № 160 (10.156). ● 1991 йил 20 август ● сешанба ● Баҳоси 8 тийин.

СОВЕТ ХАЛҚИГА МУРОЖААТНОМА

Ватандошлар! Совет Иттифоқи фуқаролари!

Ватан ва халқларимиз тақдири учун оғир, қалтис пайтда сизларга мурожаат этаямиз! Буюк Ватанимиз узра ҳалокат хавфи пайдо бўлди! М. С. Горбачевнинг ташаббуси билан бошланган ҳамда мамлакатни жўшқин ривожлантиришни, ижтимоий турмушни демократлашни таъминлаш воситаси бўлади, деб ўйланган ислоҳотлар сиёсати бир қанча сабабларга кўра мушкул аҳволга тушиб қолди. Аввалбошдаги завқ-шавқ ва умидлар ўрнига ишончсизлик, лоқайдлик ва ҳафсалапирлик келди. Барча поғоналардаги ҳокимият аҳолининг ишончидан маҳрум бўлди. Сиёсатбозлик Ватан ва фуқаро тақдири тўғрисидаги ғамхўрликни ижтимоий турмушдан қисиб чиқарди. Давлатнинг барча тартиб-қоидаларини ғазаб билан таҳқирлаш бошланди. Аслида мамлакат бошқариб бўлмайдиган ҳолга келиб қолди.

Бериб қўйилган эркинликлардан фойдаланиб, эндигина пайдо бўлган демократия куртакларини поймол этиб, экстремист кучлар майдонга чиқдилар ва Совет Иттифоқини тугатиш, давлатни барбод қилиш ва қандай қилиб бўлмасин ҳокимиятни қўлга олиш йўлини бошладилар. Ватан бирлиги тўғрисидаги умуммиллий референдум натижалари оёқости қилинди. Миллий туйғулар ҳақидаги сурбетларча тилёғламалик ғаразлик манфаатларни қондириш учун ниқобдан бошқа нарса эмас. Ўз халқларининг бугунги кулфатлари ҳам, уларнинг эртанги куни ҳам сиёсий авантюрачилар ни ташвишга солмаяпти. Улар маънавий-сиёсий бедодлик вазиятини вужудга келтириб ва халқ ишончини қалқон қилиб олишга уриниб, улар қоралаётган ва узиб ташлаётган алоқалар тарих томонидан кўп асрлар давомида синаб кўрилган ва халқнинг кенг мадади асосида ўрнатилган эди. Ҳозир, аслида конституциявий тузумни ағдариб ташлашга интилаётган кимсалар миллатлараро можароларнинг кўп юзлаб қурбонлари ҳалокати учун уларнинг оналари ва оталари олдида жавоб беришлари керак. Ярим миллиондан ортиқ қочоқларнинг мажруҳ бўлган тақдирлари уларнинг виждонига ҳавола. Уларнинг дастидан ўн миллионлаб совет кишилари ором ва қувончдан маҳрум бўлдилар. Кечагина ягона оила бўлиб яшаб турган бу кишилар бугун ўз юртларида радди маърака бўлиб қолдилар.

Ижтимоий тузум қандай бўлишини халқнинг ўзи ҳал қилиши керак. Ҳолбуки, уни бу ҳуқуқдан маҳрум қилишга уринмоқдалар.

Ҳар бир фуқаронинг ва бутун жамиятнинг хавфсизлиги ҳамда эсон-омонлиги ҳақида ғамхўрлик қилиш ўрнига ҳокимиятни қўлга киритиб олган кишилар баъзан ҳокимиятдан халққа ёт манфаатлар йўлида, принципсизларча ўзини ўзи қарор топтириш воситаси сифатида фойдаланмоқдалар. Сафсатабозликлар, тоғ-тоғ баёнотлар ва ваъдалар амалий ишларнинг ночорлиги ва заифлигинигина таъкидлаб турибди. Ҳокимиятнинг қадрсизланиши бошқа ҳар қандай қадрсизланишдан ҳам даҳшатлироқ равишда давлатимизни, жамиятимизни вайрон қилмоқда. Ҳар бир фуқаро эртаги кундан тобора кўпроқ умидсизланиб, ўз фарзандларининг келажаги учун жуда ташвишга тушмоқда.

Ҳокимиятнинг танглиги иқтисодиётга фалокатли равишда таъсир қилди. Бозор муносабатлари сари тартибсизлик билан стихияли равишда силжиб бориш маҳаллий, идоравий, гуруҳ ва шахсий худбинликни ҳаддан ошириб юборди. Қонунлар уруши ва марказдан қочирма тамойилларнинг рағбатлантирилиши неча ўн йиллар давомида таркиб топган яхлит халқ хўжалик механизмининг вайрон бўлишига олиб келди. Шунинг натижасида совет кишилари аксариятининг турмуш даражаси кескин пасая бошлади, чайқовчилик ва пинхона иқтисодиёт авжига чиқди. Одамларга ҳақиқатни аллақачон айтиш керак эди: агар иқтисодиётни барқарорлаштириш юзасидан зудлик билан қатъий чора-тадбирлар кўрилмас экан, жуда яқин вақт ичида очарчилик ва баттар қашшоқланиш бошланиши муқаррар, бундан вайронгарчилик оқибатларига олиб борадиган стихияли норозиликнинг оммавий кўринишларигача бир қадамдир. Фақат масъулиятсиз кишиларгина чет эллардан бериладиган қандайдир ёрдамга кўз тутишлари мумкин. Ҳеч қандай садақалар бизнинг муаммоларимизни ҳал этмайди, нажотимиз ўз қўлларимиздадир. Ҳар бир кишининг ёки ташкилотнинг обрў-эътиборини халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантиришга қўшган ҳақиқий ҳиссаси билан ўлчаш вақти келди.

Узоқ йиллардан бери биз ҳар томондан шахс манфаатларига содиқлик, унинг ҳуқуқларига, ижтимоий ҳимояланишига ғамхўрлик тўғрисидаги ваъдаларни эшитиб келяпмиз. Амалда эса инсон хорланди, унинг ҳақиқий ҳуқуқлари ва имкониятлари камситилиб, ночор аҳволга солиб қўйилди. Халқнинг хоҳиш-иродаси билан вужудга келтирилган барча демократик тартиб-қоидалар кўз ўнгимизда ўз салмоғи ва самарадорлигини йўқотмоқда. Бу СССРнинг Асосий қонунини қўпол оёқости қилиб, ҳақиқатда ғайриконституциявий тўнтаришни амалга ошираётган ва чексиз шахсий диктатурага интилаётган кимсаларнинг аниқ мақсадни кўзлаб қилаётган ҳаракатлари натижасидир. Префектуралар, мэриялар ва ғайриқонуний бошқа тузилмалар тобора очиқдан-очиқ йўл билан халқ сайлаган Советларнинг ўрнини олмоқда.

Меҳнаткашларнинг ҳуқуқларига ҳужум қилинмоқда. Меҳнат қилиш, илм олиш, соғлиқни сақлаш, уй-жойли бўлиш, дам олиш ҳуқуқлари таҳлика остига қўйилди.

Ҳатто одамларнинг энг оддий шахсий хавфсизлиги ҳам тобора кўпроқ таҳлика остида қолмоқда. Жиноятчилик тез кучайиб, ташкилий ва сиёсий тус олмоқда. Мамлакат зўравонлик ва бедодлик гирдобига ғарқ бўлмоқда. Келажак авлодларнинг сиҳат-саломатлиги ва ҳаётини хавф остига қўядиган зино ва зўрликни тарғиб қилиш мамлакат тарихида ҳеч қачон бу қадар кенг тус олмаган эди. Миллионлаб кишилар жиноятчилик ва даҳшатли аҳлоқсизлик балосига қарши чора кўрилишини талаб қилмоқдалар.

Совет Иттифоқидаги сиёсий ва иқтисодий вазиятнинг чуқурлашиб бораётган беқарорлиги бизнинг дунёдаги мавқеимизга путур етказмоқда. Баъзи жойларда қасос олиш оҳанглари эшитилиб қолди. Чегараларимизни қайта кўриб чиқиш ҳақида талаблар қўйилмоқда. Ҳатто Совет Иттифоқини парчалаб юбориш тўғрисидаги ва мамлакатнинг айрим иншоотлари ҳамда районлари устидан халқаро васийлик ўрнатиш эҳтимоли ҳақидаги овозлар эшитилмоқда. Аччиқ ҳақиқат мана шундан иборат. Кечагина чет элга борган совет кишиси ўзини нуфузли ва ҳурматли давлатнинг муносиб фуқароси деб ҳис қилар эди. Ҳозир у кўпинча иккинчи нав чет эллик бўлиб қолди. Унга менсимай ёки ачиниш руҳида муомала қилмоқдалар.

Совет кишисининг ифтихори ва шон-шарафи тўла ҳажмда тикланиши керак.

СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитети мамлакатимиз бошига тушган тангликни тўла-тўкис англаб турибди, у Ватан тақдири учун масъулиятни ўз зиммасига олади ҳамда давлатни ва жамиятни тангликдан тезроқ чиқариб олиш учун жуда жиддий чора-тадбирлар кўришга азму қарор берган.

Биз янги Иттифоқ шартномаси лойиҳасини кенг умумхалқ муҳокамасига қўйишни ваъда қиламиз. Ҳар бир киши бу жуда муҳим ҳужжатни осойишта вазиятда идрок этиб, бу ҳақда бир тўхтамга келиш ҳуқуқи ва имкониятига эга бўлади, чунки улуғ Ватанимиз кўп сонли халқларининг тақдири Иттифоқнинг қандай бўлишига боғлиқдир.

Биз қонунийлик ва ҳуқуқ-тартибни дарҳол тиклаш, қон тўкилишига чек қўйиш, жиноятчиликка шафқатсиз уруш эълон қилиш, жамиятимизни обрўсизлантирадиган ва совет фуқароларини камситадиган шармандали ҳолатларни қўпориб ташлаш ниятидамиз. Биз шаҳарларимизнинг кўчаларини жиноятчи унсурлардан тозалаймиз, халқ мулкини талон-торож қилувчиларнинг ўзбошимчалигига чек қўямиз.

Биз чинакам демократик жараёнлар учун, Ватанимизни янгилашга, унинг иқтисодий ва ижтимоий равнақига олиб борадиган ва унинг миллатлар жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин олишига имкон берадиган изчил ислоҳотлар сиёсати учун курашамиз.

Мамлакатнинг тараққиёти аҳолининг турмуш даражасини пасайиши асосига қурилмаслиги керак. Соғлом жамиятда барча фуқароларнинг фаровонлиги доимо ошиб бориши одат тусига киради.

Биз шахс ҳуқуқларини мустаҳкамлаш ва ҳимоя қилиш тўғрисидаги ғамхўрликни бўшаштирмай бутун диққат-эътиборни аҳолининг жуда кенг табақалари манфаатларини, пулнинг қадрсизланиши, ишлаб чиқаришнинг издан чиқиши, порахўрлик ва жиноятчилик оқибатида энг кўп зарбага учраган кишиларнинг манфаатларини ҳимоя қилишга қаратамиз.

Биз халқ хўжалигининг кўп шаклли тусини ривожлантира бориб, хусусий ишбилармонликни ҳам қўллаб-қувватлаймиз ва ишлаб чиқаришни ҳамда хизмат соҳасини ривожлантириш учун унга зарур имкониятларни берамиз.

Озиқ-овқат ва уй-жой муаммоларини ҳал этиш биринчи галдаги ишимиз бўлади. Жамики мавжуд кучлар халқнинг мана шу энг зарур эҳтиёжларини қондиришга сафарбар этилади.

Биз ишчиларни, деҳқонларни, меҳнаткаш зиёлиларни, барча совет кишиларини жуда қисқа муддатда меҳнат интизоми ва тартибни тиклашга, ишлаб чиқариш даражасини кўтаришга, сўнгра қатъият билан олға ҳаракат қилишга чақирамиз. Бизнинг ҳаётимиз, фарзандларимиз ва набираларимизнинг келажаги, Ватан тақдири шунга боғлиқ.

Биз тинчликсевар мамлакатмиз ва ўз зиммамизга олган ҳамма мажбуриятларга оғишмай риоя этаверамиз. Бизнинг ҳеч кимга ҳеч қандай даъволаримиз йўқ. Биз ҳамма билан тинчлик ва дўстликда яшашни хоҳлаймиз. Аммо биз шуни қатъий қилиб билдирамизки, бизнинг суверенитетимиз, мустақиллигимиз ва ҳудудий яхлитлигимизга ҳеч кимнинг қасд қилишига ҳеч қачон йўл қўймаймиз. Бизнинг мамлакатимиз билан ким бўлмасин буйруқбозлик тилида гаплашиш йўлидаги ҳар қандай уринишларнинг пайи қатъиян қирқилади.

Кўп миллатли халқимиз асрлар бўйи ўз Ватани учун фахрланиб яшаб келди. Биз ўз ватанпарварлик туйғуларимиздан уялмаганмиз ва улуғ давлатимизнинг ҳозирги ҳамда келажак авлодларини шу руҳда ўстиришни табиий қонуний деб ҳисоблаймиз.

Ватан учун мана шу қалтис пайтда фаолиятсиз туриш — нима билан тугашини айтиб бўлмайдиган фожиали оқибатлар учун оғир масъулиятни зиммага олиш, демакдир. Ватанимизни азиз билувчи, осойишталик ва ишонч вазиятида яшаб, меҳнат қилмоқчи бўлган, қонли миллатлараро можаролар давом этишини хоҳламайдиган, келгусида ўз Ватани мустақил бўлиб, равнақ топишини истайдиган ҳар бир киши бирдан-бир тўғри йўлни танлаб олиши лозим. Биз барча чин ватанпарварларни, холис ниятли кишиларни ҳозирги нотинч даврга чек қўйишга чақирамиз.

Совет Иттифоқининг барча фуқароларини Ватан олдидаги ўз бурчини англаб олишга ва СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитетини, мамлакатни тангликдан қутқариш соҳасидаги куч-ғайратларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга чақирамиз.

Ижтимоий-сиёсий ташкилотларнинг, меҳнат жамоаларининг ва фуқароларнинг амалий таклифлари уларнинг қардош халқларнинг ягона оиласидаги асрий дўстликни тиклашда ва Ватаннинг қаддини тиклашда фаол қатнашишда ватанпарварларча тайёрлик ифодаси деб миннатдорчилик билан қабул этилади.

СССРДА ФАВҚУЛОДДА ҲОЛАТ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ

1991 йил 18 август.

СОВЕТ РАҲБАРИЯТИНИНГ БАЁНОТИ

Михаил Сергеевич Горбачев саломатлиги ёмонлашганлиги сабабли СССР Президенти вазифаларини ижро этиш имконияти йўқлиги ва СССР Конституциясининг 127^7-моддасига биноан ССР Иттифоқи Президенти ваколатлари СССР вице-президенти Геннадий Иванович Янаевга ўтказилганлиги муносабати билан;

Совет Иттифоқи фуқароларининг ҳаёти ва хавфсизлигига, Ватанимизнинг суверенитетига, ҳудудий яхлитлигига, эркинлиги ва мустақиллигига хавф солаётган чуқур ва кенг қамровли тангликни, сиёсий, миллатлараро ва фуқаролар муҳолифлигини, тартибсизлик ва бошбошдоқликни бартараф этиш мақсадида;

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини сақлаб қолиш тўғрисидаги умумхалқ референдумининг натижаларига асосланиб;

Ватанимиз халқларининг, барча совет кишиларининг ҳаётий муҳим манфаатларига амал қилиб,

қуйидагиларни билдирамиз:

1. СССР Конституциясининг 127^3-моддасига ва «Фавқулодда ҳолатнинг ҳуқуқий тартиби тўғрисида»ги СССР Қонунининг 2-моддасига биноан ҳамда кенг аҳоли табақаларининг жамият умуммиллий фалокати сари тойиб кетишига йўл қўймаслик юзасидан жуда кескин чоралар кўриш, қонунийлик ва тартибни таъминлаш зарурлиги ҳақидаги талабларини бажо этиб, СССРнинг айрим жойларида 1991 йил 19 август Москва вақти билан соат 4 дан бошлаб 6 ой муддатга Фавқулодда ҳолат жорий этилсин.

2. Белгилаб қўйилсинки, бутун СССР ҳудудида СССР Конституцияси ва ССР Иттифоқи қонунлари ҳеч сўзсиз устунлик қилади.

3. Мамлакатни идора қилиш ва фавқулодда ҳолат тартибини самарали амалга ошириш учун қуйидаги таркибда СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитети тузилсин: О. Д. Бакланов — СССР Мудофаа кенгаши раисининг биринчи ўринбосари, В. А. Крючков — СССР Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси, В. С. Павлов — СССР Бош вазири, Б. К. Пуґо — СССР ички ишлар вазири, В. А. Стародубцев — СССР деҳқонлар уюшмаси раиси, А. И. Тизяков — СССР саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа давлат корхоналари ҳамда иншоотлари уюшмасининг президенти, Д. Т. Язов — СССР мудофаа вазири, Г. И. Янаев — СССР Президенти вазифасини ижро этувчи.

4. Белгилаб қўйилсинки, СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитетининг қарорлари ССР Иттифоқининг бутун ҳудудида жамики ҳокимият ва бошқарув идораларининг, мансабдор шахслар ва фуқароларнинг оғишмай ижро этиши учун мажбурийдир.

Г. ЯНАЕВ
В. ПАВЛОВ
О. БАКЛАНОВ.

1991 йил 18 август.

СССР ОЛИЙ КЕНГАШИ РАИСИНИНГ ҚАРОРИ

СССР ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ НАВБАТДАН ТАШҚАРИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССРнинг айрим жойларида фавқулодда ҳолат жорий қилиш тўғрисидаги қарор СССР Олий Кенгашининг тасдиғига киритилиши муносабати билан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Кенгашининг навбатдан ташқари сессияси 1991 йил 26 август куни Москва шаҳрида чақирилсин.

СССР Олий Кенгашининг Раиси

А. ЛУКЬЯНОВ.

Москва, Кремль.
1991 йил 19 август.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ПРЕЗИДЕНТИ ВАЗИФАСИНИ ИЖРО ЭТУВЧИНИНГ ФАРМОНИ

МОСКВА ШАҲРИДА ФАВҚУЛОДДА ҲОЛАТ ЖОРИЙ ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитетининг 1991 йил 19 августдаги 1-сон қарорини бажармаслик, митинглар, кўча юришлари ва намойишлар уюштириш йўлидаги уринишлар, тартибсизлик чиқаришга гиж-гижлаш фактлари сабабли Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг пойтахти — Москва шаҳридаги вазият кескинлашганлиги муносабати билан, фуқароларни ҳимоя қилиш ва уларнинг хавфсизлиги манфаатларини кўзлаб СССР Конституциясининг 127 (3) моддасига биноан қарор қиламан:

1. 1991 йилнинг 19 августидан эътиборан Москва шаҳрида фавқулодда ҳолат эълон қилинсин.

2. Москва ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-полковник Н. В. Калинин Москва шаҳрининг коменданти этиб тайинланиб, унга фавқулодда ҳолат тартибини сақлаб туриш масалаларини белгилаб берадиган ва ижро этиш учун мажбурий бўлган буйруқлар чиқариш ҳуқуқи берилсин.

ССР Иттифоқи Президенти вазифасини ижро этувчи

Г. ЯНАЕВ.

Москва, Кремль.
1991 йил 19 август.

ВАТАНГА ҚАЙТИБ КЕЛИШДИ

ДЕҲЛИ, 19 август. Палам аэропорти. Бугун бу ерда Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримовни кузатиш маросими бўлди. У Ҳиндистон ҳукуматининг таклифига биноан расмий ташриф билан дўст мамлакатда меҳмон бўлди. Ўзбекистон ССР Президентини Ҳиндистон ташқи ишлар вазири М. Соланки билан ташқи ишлар вазирининг биринчи ўринбосари М. Дубей, Ҳиндистоннинг Тошкентдаги бош консули Ашок Мукержи, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Шу билан Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримовнинг Ҳиндистон Республикасига қилган сафарининг расмий қисми тугади.

Ўзбекистон ССР Президенти Ҳиндистоннинг қадимий шаҳарларидан бири Аграда тўхтаб ўтди.

Тушдан сўнг Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов раҳбарлигидаги делегация Аградан Тошкентга учиб кетди.

* * *

Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов бошчилигидаги Ўзбекистон делегацияси Ҳиндистон Республикасига расмий дўстона ташрифини тугаллаб, 19 август куни Тошкентга қайтиб келди.

Аэропортда делегацияни Ўзбекистон ССР вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи котиби А. С. Ефимов, Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков, Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи котиби, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг раиси А. И. Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. Кутиб олувчилар орасида Ҳиндистоннинг Тошкентдаги бош консули вазифасининг ижро этувчи Говинд Г. Кулькарни бор эди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ҲИНДИСТОНГА РАСМИЙ ТАШРИФИ

ДЕҲЛИ, 17 август. **(ТАСС мухбири Михаил Капустин).** Ўзбекистон ССР Президенти Ислом Каримов Ҳиндистон Республикасининг вице-президенти Шанкар Дайял Шарманинг таклифига биноан бугун бу ерга расмий ташриф буюрди. Палам аэропортида уни Ҳиндистон ташқи ишлар вазири Мадхавсинх Соланки, ташқи ишлар вазирлигининг ташқи ишлар бўйича котиби Мукчкунд Дубей, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. Кутиб олувчилар орасида СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси В. Ф. Исаков, шунингдек Ҳиндистоннинг Тошкентдаги бош консули А. Мукержи бор эдилар.

Ўзбекистон Президенти матбуот учун берган баёнотида Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон халқларини узоқ йиллардан буён дўстлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик ришталари боғлаб турганлигини таъкидлади. Айни вақтда бу Ўзбекистон ҳукумат делегациясининг СССРдан ташқарига буюрган биринчи мустақил ташрифидир. «Бу бежиз эмас. Бизнинг Ҳиндистонга келишимиз аввало ўзбек халқининг қадимги маърифатга, кўп асрлик тарихга ва жуда бой маданиятга эга бўлган ҳинд халқига улкан эҳтироминнинг намоён бўлишини билдиради, — деб таъкидлади Ислом Каримов. — Ўзбек халқи ўзининг буюк қўшниси билан янада мустаҳкам алоқалар ўрнатишга интилмоқда. Тарихимиз муштараклиги, маданиятимизнинг яқинлиги, халқларимизнинг кўп асрлик алоқалари шундай мустаҳкам пойдеворки, унда биз Ҳиндистон Республикаси билан Ўзбекистон Республикаси ўртасида сифат жиҳатидан янги муносабатларни қуришимиз мумкин. Айни вақтда мен шу нарсани таъкидламоқчиманки, икки республика ўртасидаги бевосита алоқалар кўп қиррали Совет—Ҳиндистон муносабатлари доирасида олиб борилмоқда».

«Бизнинг Ҳиндистонга ташрифимиз, аввало Совет Иттифоқида ва бутун жаҳонда рўй бераётган ўзгаришларнинг ифодасидир,— деб таъкидлади Ўзбекистон Президенти. — Бу СССРдаги жўшқин қайта қуриш жараёнларининг натижасидир». Ислом Каримов Ўзбекистон янгиланаётган Иттифоқ таркибида барча манфаатдор томонлар билан тенг ҳуқуқли дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларига интилаётганини таъкидлаб, унинг Ҳиндистонга ҳозирги ташрифи, шу мамлакат раҳбарлари, шунингдек жамоатчилик ва савдо-саноат доиралари вакиллари билан бўлажак учрашувлар кўп томонлама Совет—Ҳиндистон муносабатлари доирасида Ўзбекистон билан Ҳиндистон ўртасида сифат жиҳатдан янги муносабатларни ўрнатиш учун янги омил бўлиб хизмат қилади, деб умид билдирди.

* * *

ДЕҲЛИ, 17 август. **(ТАСС мухбирлари Борис Зайцев ва Михаил Капустин).** Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримовнинг расмий ташриф билан Ҳиндистон диёрида бўлишининг биринчи куни воқеаларга бой бўлди. Бугун куннинг биринчи ярмида Ўзбекистон Президентининг Ҳиндистон Бош вазири П. В. Нарасимха Рао ва Ҳиндистон вице-президенти Шанкар Дайял Шарма билан учрашувлари ва суҳбатлари бўлиб ўтди. Самимий дўстона вазиятда ўтган учрашувлар чоғида томонлар, жумладан Ҳиндистон билан Ўзбекистон ўртасидаги ҳар томонлама алоқалар ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш ҳамда ривожлантириш муддаосини таъкидладилар. Икки халқнинг дўстлик ришталари, тарихий ва маданий муштараклиги, ўзаро муносабатлари илдизлари қадим асрларга бориб тақалиши СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги кўп томонлама ҳамкорлик доирасида Ўзбекистон ва Ҳиндистон ўртасидаги сифат жиҳатдан янги муносабатлар ўрнатиш учун мустаҳкам негиз бўлиб хизмат қилади, деб таъкидланди.

Томонлар бугун икки ҳужжат: иқтисодий, савдо ва илмий-техника ҳамкорлигига доир битимни, шунингдек маданият, санъат, таълим, илм-фан, сайёҳлик, спорт ва оммавий ахборот воситалари соҳасида ҳамкорлик юзасидан битимни имзоладилар.

Тузилган битимларнинг аҳамияти ва моҳияти уларнинг аниқ мазмунидан анча четга чиқади, халқаро майдондаги мустаҳкам ҳамжиҳатликнинг турли соҳаларида Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги кўп томонлама ҳамкорликни янги мазмун билан бойитади, деди Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов ҳужжатларни имзолаш маросимида. Бугун Ҳиндистон билан Ўзбекистон ўртасидаги бевосита икки томонлама муносабатларни ривожлантириш ва чуқурлаштиришнинг янги босқичига асос солинди, халқларимиз иқтисодий ва ақл-зиё салоҳиятини бирлаштириш учун пойдевор қўйилди.

Булар фақат савдо-иқтисодий ҳамкорлигимизни кенгайтиришгагина хизмат қилиб қолмай, шу билан бирга бу ишда ёриб ўтиш, ҳамкорликнинг сифат жиҳатдан янги ҳолатига эришиш имкониятини таъминлайди, деб умид қиламиз, деди И. А. Каримов.

Битимларда барқарор ва узоқ муддатли негизда барча даражалардаги иқтисодий, савдо ва илмий-техникавий ҳамкорлик қилишга ёрдам бериш ва бу ҳамкорликни ривожлантириш юзасидан тадбирлар мажмуи белгиланган. Жумладан, майда ва ўрта қўшма корхоналар ҳамда ишлаб чиқариш кооперациясида худди шундай корхоналар барпо этиш кўзда тутилади. Томонлар биринчи галда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва истеъмол моллари ишлаб чиқаришга эътибор беришга қарор қилдилар.

Савдо-саноат алоқаларини ривожлантириш учун Ҳиндистон билан Ўзбекистон биргаликда ёйма бозорлар ўтказади, делегациялар ва ахборотларни айирбошлайди. Иқтисодиёт ва бошқарув, банк иши, савдо, саноат ишлаб чиқариши ва халқаро ҳуқуқ соҳаларида ходимлар тайёрлашга биринчи даражали эътибор берилмоқда.

Ҳиндистон билан Ўзбекистон техник лойиҳаларни ишлаб чиқишни, илмий-тадқиқотларни ва муҳандислик ишланмаларини, илмий-техника ахборотларини айирбошлашни, шунингдек Ўзбекистонда қўшма корхоналар барпо этишни икки томонлама ҳамкорликнинг энг истиқболли шакллари сифатида белгиладилар.

Ҳиндистон ва Ўзбекистон томонлари дўстлик ва маданият, санъат, таълим, илм-фан, сайёҳлик, спорт ва оммавий ахборот соҳасида ҳамкорликни ҳар томонлама ривожлантириш ва мустаҳкамлашга қарор қилдилар.

* * *

Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов бугун Ҳиндистон халқи миллий-озодлик ҳаракати раҳбари Махатма Ганди жасади куйдирилган жой — «Ражгхат»да бўлди, Ражив Ганди жасади куйдирилган «Шактистхал» пойига гулчамбарлар қўйиш маросимида иштирок этди.

* * *

ДЕҲЛИ. 17 август. **(ТАСС мухбирлари Борис Зайцев ва Михаил Капустин).**

Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи халқлари ҳар томонлама самарали алоқаларни янада мустаҳкамлаш ва кенгайтиришга интилмоқдалар. Ҳиндистон вице-президенти Шанкар Дайял Шарма бу ерга расмий ташриф буюрган Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов шарафига берилган зиёфатда шундай деди. Шанкар Дайял Шарма Ўзбекистон Президенти айни Ҳиндистонга биринчи расмий ташриф буюришга қарор берганлигини баҳолаб, И. А. Каримов ташрифи тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Совет—Ҳиндистон шартномаси 20 йиллиги билан бир вақтга тўғри келганини уқтириб

(Давоми иккинчи бетда).

СССРда ФАВҚУЛОДДА ҲОЛАТ ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ 1—СОНЛИ ҚАРОРИ

ССР Иттифоқи халқлари ва фуқароларининг ҳаётий муҳим манфаатларини, мамлакат мустақиллиги ва ҳудудий яхлитлигини ҳимоя қилиш, қонунийлик ва ҳуқуқ-тартиботни тиклаш, вазиятни барқарорлаштириш, жуда оғир тангликни бартараф этиш, тартибсизликка, бошбошдоқликка ва биродаркушларча фуқаролар урушига йўл қўймаслик мақсадида СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитети қарор қилади:

1. ССР Иттифоқи, иттифоқдош ва мухтор республикалар, ўлкалар, вилоятлар, шаҳарлар, районлар, қўрғонлар ва қишлоқлар ҳокимият ва бошқарув барча идоралари «Фавқулодда ҳолат ҳуқуқий тартиби тўғрисида»ги ССР Иттифоқи Қонунига ва СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитетининг қарорларига мувофиқ фавқулодда ҳолат тартибига оғишмай риоя этилишини таъминласинлар. Бу тартибни бажа-

(Давоми иккинчи бетда).

СССР вице-президентининг ФАРМОНИ

Михаил Сергеевич Горбачев саломатлиги ёмонлашганлиги сабабли ўзининг СССР Президенти вазифаларини бажариши имконияти йўқлиги муносабати билан СССР Конституциясининг 127[7]-моддаси асосида 1991 йил 19 августдан эътиборан СССР Президенти вазифасини ижро этишга киришдим.

СССР вице-президенти Г. И. ЯНАЕВ.

1991 йил 18 август.

СССР Олий Кенгаши Раисининг баёноти

Меҳнаткашлардан менинг номимга тушган ва суверен давлатлар Иттифоқи тўғрисида уч кун муқаддам матбуотда эълон қилинган шартнома лойиҳасига ўз муносабатимни айтиш илтимос қилинган кўпдан-кўп мурожаатномалар муносабати билан қуйидагиларни айтиб ўтишни зарур, деб ҳисоблайман:

Шартнома лойиҳаси 1991 йил 12 июлда СССР Олий Кенгаши томонидан асосан қўллаб-қувватланганни маълум. Бунда Олий Кенгаш ваколатли Иттифоқ делегациясини тузган ҳамда шартнома лойиҳасини пухталаштириш ва келишиб олиш чоғида мамлакат олий ҳокимият органи таърифлаб берган бир қанча қоидаларга асосланиб иш тутишни топширган эди.

Аввало шартноманинг номида ва асосий қоидаларида Умумиттифоқ референдумининг натижаларини акс эттириш зарурлиги кўрсатилган эди, ўша референдум давомида мамлакатнинг мутлақ кўпчилик фуқаролари Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини тенг ҳуқуқли суверен республикаларнинг янгиланган федерацияси сифатида сақлаб қолишни қўллаб-қувватлаган эди. Иттифоқ давлатимизнинг номига ва шакли-шамойилига мана шундай ёндашув СССР халқ депутатлари съезди томонидан ҳам таърифлаб берилган эди. Мухтор делегациялар раҳбарларининг Ново-Огареводаги мажлисида СССР Олий Кенгашининг бу нуқтаи назари батафсил далиллаб берилган эди. Бироқ бу нарса шартноманинг узил-кесил матнида ўз ифодасини топмади. Бинобарин, бу масала СССР халқ депутатлари съезди томонидан ва, эҳтимолки, янги Конституция қабул этилиши муносабати билан ўтказиладиган Умумиттифоқ референдуми томонидан, шубҳасиз, қўшимча равишда муҳокама қилиниши лозимлиги табиийдир.

СССР Олий Кенгаши Иттифоқ шартномасининг лойиҳасида СССРда ягона иқтисодий макон, ягона банк тизими мавжудлигини кўзда тутиш ҳамда Иттифоқнинг федератив давлат сифатида нормал ишлаши учун зарур бўлган мулкни унга бириктириб қўйиш мақсадга мувофиқ, бўлади, деб ҳисоблаган эди. Иттифоқ бюджетига мустақил солиқ тушумларини белгилаб қўйиш талаби алоҳида писанда қилинган эди. Афсуски, мана шу энг муҳим қоидалар эълон қилинган шартнома матнида етарлича аниқ акс этмаган.

СССР Вазирлар Маҳкамасининг, СССР Давлат банки бошқарувининг, бошқа бир қанча Иттифоқ идораларининг яқинда берган баёнотлари ҳам шундан далолат беради. Бу ўринда ҳам чамаси, шартнома матнига бир талай тузатишлар киритилиши лозим бўлади.

СССР Олий Кенгаши амалда ўтакетган қонунсизликни билдирувчи «қонунлар уруши» деб аталган нарсани тўхтатишга жуда жиддий эътиборни қаратган эди. Шу муносабат билан шартномага киритиш учун республика қонунларининг ССР Иттифоқи томонидан, Иттифоқ қонунларининг эса республикалар томонидан тўхтатиб қўйилишига йўл қўймайдиган ҳамда эҳтимол тутилган баҳсларни келиштириш тартиб-қоидалари орқали ёки СССР конституциявий судининг қарорлари билан ҳал этадиган норма таклиф қилинган эди. Бу таклиф энг таниқли совет юристлари томонидан қўллаб-қувватланган бўлишига қарамай, у ҳам Ново-Огаревода тайёрланган шартнома матнида муносиб равишда акс этмади. Бу нарса мамлакатимизда барқарор ҳуқуқий системани шакллантириш учун нақадар хатарли эканини исботлашга алоҳида эҳтиёж йўқ.

Ўтиш даврида шартномани рўёбга чиқаришнинг давлат ҳокимияти ва бошқаруви идоралари ишида давомийликни таъминлайдиган тартиби шартномада янада анча аниқроқ белгилаб қўйилиши лозим эди. Бусиз мамлакатда вужудга келган бениҳоя оғир танглик вазиятида халқ хўжалигининг энг оз даражада бўлсада, фаолият кўрсатишини давом эттириб бўлмайди.

Менинг фикримча бу муаммоларнинг ҳаммаси СССР Олий Кенгашининг сессиясида, сўнгра, чамаси, мамлакат халқ депутатлари съездида қўшимча равишда муҳокама қилиниши лозим.

Шундай қилмай туриб, Иттифоқ шартномасидек давлатимиз тақдири учун шу қадар жуда муҳим ҳужжат совет халқининг барча миллат фуқаролари манфаатларига хизмат қилиши лозим бўлган ва бутун дунёдаги халқаро вазиятга жуда кучли таъсир ўтказадиган буюк давлат — ССР Иттифоқини сақлаб қолиш тўғрисидаги хоҳиш-иродасини тўла-тўкис ифодалай олмайди.

СССР Олий Кенгашининг Раиси
А. ЛУКЬЯНОВ.

1991 йил 18 август.

Давлатлар ва ҳукуматларнинг бошлиқларига ҳамда БМТ Бош котибига мурожаат

Совет раҳбариятининг топширувига биноан маълум қиламанки, 1991 йил 19 августдан эътиборан СССР Конституциясига ва қонунларига биноан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг айрим жойларида олти ой муддатга фавқулодда ҳолат жорий қилинади. Шу даврда мамлакатдаги бутун ҳокимият тўла-тўкис СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитетига топширилади.

Кўрилаётган чоралар вақтинчалик чоралардир. Бу чоралар давлат ва жамият турмушининг барча соҳаларини чуқур ислоҳ қилиш йўлидан воз кечилишини асло билдирмайди. Бу чоралар ноиложликдан кўрилаётган бўлиб, иқтисодиётни инқироздан, мамлакатни эса очарчиликдан қутқариб қолиш, СССР халқлари ва бутун дунё ҳамжамияти учун оқибатлари нима билан тугашини айтиб бўлмайдиган кенг фуқаролар можароси хавфи кучайиб боришининг олдини олишдек ҳаётий зарурат тақозоси билан қилинмоқда.

Фавқулодда ҳолатнинг энг муҳим мақсади — ҳар бир фуқаронинг шахсий ва мулкий хавфсизлигига кафолат берадиган шароитни таъминлашдан иборат. СССРнинг бир қанча минтақаларида маънавий ва жисмонан бедодлик уруғларини сочаётган ва бузғунчилик жараёнларини кучайтираётган ғайриконституциявий, назоратсиз, аслида жиноий тузилмаларни тугатиш кўзда тутилади.

Кўриладиган чора-тадбирларнинг бутун мажмуи СССРдаги аҳволни тезроқ барқарорлаштиришга, ижтимоий-иқтисодий турмушни нормаллаштиришга, зарур ўзгартишларни амалга оширишга ва мамлакатни ҳар томонлама ривожлантириш учун шарт-шароит яратишга қаратилган.

Бундан бошқача йўл муҳолифликни, зўравонликни кучайтиришга, халқларимизга беҳисоб азоб-уқубатлар солишга ва халқаро хавфсизлик нуқтаи назаридан хатарли кескинлик ўчоғини вужудга келтиришга олиб борган бўлур эди.

Фавқулодда тусдаги вақтинчалик чоралар Совет Иттифоқининг амалдаги шартномалар ва битимларга мувофиқ ўз зиммасига олган халқаро мажбуриятларига асло дахл қилмайди. СССР барча давлатлар билан ўз муносабатларини ҳамма эътироф қилган яхши қўшничилик, тенг ҳуқуқлилик, ўзаро манфаатдорлик ва бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик қоидалари асосида бундан буён ҳам ривожлантираверишга тайёрдир.

Бизнинг ҳозирги қийинчиликларимиз ўткинчи тусда бўлиб, Совет Иттифоқининг тинчликни сақлашга ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга қўшадиган ҳиссаси аввалгидек салмоқли бўлаверишига аминмиз. СССР раҳбарияти муваққат фавқулодда чораларни халқлар ва ҳукуматлар, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти муносиб равишда тушуниб қабул этади, деб умид қилади.

СССР Президенти вазифасини бажарувчи
Г. ЯНАЕВ.

1991 йил 18 август.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ҲИНДИСТОНГА РАСМИЙ ТАШРИФИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

ўтди. СССР билан Ҳиндистон шартноманинг амал қилиш муддатини яна 20 йилга узайтиришга қарор қилганликлари ва бу шартнома Совет Иттифоқи билан, унинг таркибига кирувчи республикалар билан алоқаларни янада ривожлантиришнинг негизи бўлиб қолиши ғоят мамнун этмоқда, деб таъкидлади вице-президент.

Шанкар Дайял Шарма Ўзбекистон билан алоқаларни кенгайтириш ва чуқурлаштириш бошқа совет республикалари билан муносабатларни ривожлантиришга йўл очади, деб умид билдирди. Шу муносабат билан вице-президент Ўрта Осиё ва Ҳиндистон халқлари қадимдан тарихий маданий алоқалар ва савдо-сотиқ қилиб келаётганликларини эслатиб ўтди.

И. А. Каримов жавоб нутқида СССР ва Ҳиндистон халқлари «Самимий ўзаро ҳурмат, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам туйғулари билан бирлашганлар, улар ялпи тинчликни мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса қўшиб келмоқдалар». деб таъкидлади. Ҳиндистон раҳбарлари билан бўлиб ўтган учрашув ва суҳбатлар Ўзбекистон халқи билан Ҳиндистон халқи ўртасидаги мустаҳкамланиб бораётган дўстлик, ҳамжиҳатлик ва ҳамкорликдан яққол далолат бериб турибди.

«Тарихий алоқалар, тилларимизнинг, маданият ва санъат соҳасидаги анъаналаримизнинг яқинлиги, ҳинд халқининг бутун туриш-турмуши — бизни яқинлаштириб, бирлаштириб турган заминдир, деб таъкидлади Ўзбекистон Президенти. — Бугун ишонч билан айтиш мумкинки, қадим асрлардан буён халқларимиз ўртасида мавжуд бўлиб келган дўстлик риштлари замон синовидан ўтди. Ана шу тарихий ўзаро яқинлик туйғулари самарали, ҳар томонлама ҳамкорлигимизни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун пухта замин бўлиб хизмат қилишига аминмиз».

Ҳиндистон билан дўстлик республикамиз халқларининг қонига сингиб кетган. Ўзбекистонда Ҳиндистоннинг шонли саналари мунтазам равишда нишонланмоқда. Маданият кунлари, семинарлар, кўргазмалар ўтказилмоқда, ўзаро делегациялар юборилиб турибди, деди И. А. Каримов. Ўзбекистон мактабларида ҳинди ва урду тиллари ўқитилмоқда. Республика театрларида ҳинд драматургларининг пьесалари саҳналаштирилмоқда, Ҳиндистон ёзувчилари ва олимларининг китоблари нашр этилмоқда.

Мана шуларнинг ҳаммаси ўзбек халқининг жанубдаги буюк қўшнимиз — Ҳиндистон билан муносабатларни ривожлантиришдан ғоят манфаатдор эканини ифодалайди. Шу сабабли Ўзбекистон делегациясининг айни Ҳиндистонга ташриф буюрганлиги тасодифий эмас. Ўз ташрифимиз билан биз Ҳиндистон—Совет дўстлиги анъаналарини ҳам мустаҳкамлаймиз ва ривожлантирамиз, бундан бир неча кун муқаддам йигирма йиллиги нишонланган тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартноманинг қоидалари муваффақиятли амалга оширилаётганлиги бунинг инъикосидир. Ҳиндистонга қилинган бу ташриф ўзаро алоқаларни мустаҳкамлаш сари янги қадам қўйиш имконини беришига аминмиз.

И. А. Каримовнинг бу ерга буюрган ташрифи биринчи кунининг бениҳоя воқеаларга бой режаси охирида Ҳиндистон вице-президенти ҳузурида зиёфат берилди. Ўзбекистон Президенти Ҳиндистон Президенти Р. Венкатараман, Бош вазир П. В. Нарасимха Рао билан, шунингдек ташқи ишлар вазири Мадхавсинх Соланка, молия вазири Манмохан Сингх билан учрашув ва суҳбатлар ўтказди.

Томонлар иккита ҳужжат: иқтисодий, савдо-сотиқ ва фан-техника соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битимни, шунингдек маданият, санъат, маориф, илм-фан, сайёҳлик, спорт ва оммавий ахборот воситалар соҳасида ҳамкорлик қилиш юзасидан битимни имзоладилар.

Бугун Ҳиндистон билан Ўзбекистон ўртасида бевосита муносабатларни ривожлантириш ва чуқурлаштиришнинг янги босқичига асос солинди, деди Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов ҳужжатларни имзолаш маросимида.

Вице-президент Шанкар Дайял Шарма шу битимларни таърифлаб, улар Ҳиндистон билан Ўзбекистон ўртасида ўзаро манфаатли ҳамкорликнинг катта салоҳиятини намоён этишга қаратилган бўлиб, айни вақтда Ҳиндистон — Совет муносабатларини мустаҳкамлайди, деб айтди.

* * *

ДЕҲЛИ, 18 август. **(ТАСС мухбири Андрей Черепахин).** Ҳиндистон савдо-саноат доираларининг намояндалари билан суҳбатлар, Ҳиндистон пойтахти яқинида жойлашган шаҳарчадаги Нойда экспорт-ишлаб чиқариш зонасига бориш, Ҳиндистон—Совет дўстлиги жамияти вакиллари билан учрашув — Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримовнинг Деҳлига буюрган уч кунлик ташрифининг иккинчи куни бой дастури шундан иборат.

Ўзбекистон ССР билан Ҳиндистон ўртасидаги иқтисодий, савдо, илмий-техникавий ҳамкорликни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш масалалари Президент И. А. Каримовнинг Ҳиндистон савдо-саноат доиралари вакиллари билан бўлган муҳокамада асосий мавзуларга айланди. Бугун Ҳиндистон савдо-саноат палаталари федерациясига борилган ҳамда муфассал ўтказилган суҳбат чоғида томонлар Ҳиндистон билан Ўзбекистон ўртасида тузилган битимларни амалга ошириш йўлларини ва усулларини муҳокама қилдилар. Битимларда барқарор ва узоқ муддатли асосда барча даражаларда иқтисодий, савдо ва илмий-техника ҳамкорлигига кўмаклашиш ҳамда уни ривожлантиришга доир тадбирлар мажмуи режалаштирилган.

Ҳиндистон бизнеси вакиллари билан шахсий суҳбатлар, деди Ҳиндистон савдо-саноат доираларининг намояндалари билан учрашувда Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов, бизнинг бу ерда бўлишимизнинг асосий жиҳатларидан бири бўлди. Республикамиз билан Ҳиндистон ўртасида турли соҳаларда ҳамкорликни янада ривожлантириш тўғрисида яқинда имзоланган чинакам тарихий ҳужжатлар ҳинд ишбилармонларининг Ўзбекистондаги ўз шериклари билан алоқаларни кенгайтиришга бўлган интилишлари билан мустаҳкамланиши лозим, деб таъкидлади у. Ўзбекистон ССР Президенти иқтисодий, савдо ва илмий-техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги битимга, шунингдек маданият, санъат, таълим, илм-фан, сайёҳлик, спорт ва оммавий ахборот воситалари соҳасидаги ҳамкорликка доир битимни баҳолар экан, ҳозирги вақтда Ҳиндистон билан Ўзбекистон ўртасида ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш учун яхши истиқболлар мавжудлигини таъкидлади.

Учрашувда, жумладан, майда ва ўрта саноатда ҳамда ишлаб чиқариш кооперациясида қўшма корхоналар тузиш муаммоси тилга олинди. Ўзбекистон ССР Президенти ўз нутқида таъкидлаганидек, республика қўшма корхоналарга катта қулайлик яратиш ва анчагина имтиёзлар беришга тайёрдир. Ўзбекистон иқтисодиётида, деб таъкидлади И. А. Каримов, хорижий ишбилармонлар билан тенг ҳуқуқли ва самарали ҳамкорлик учун жуда катта имконият бор, у сармоячиларга сармоя қўйишнинг турли-туман соҳаларида янги даромад бериши мумкин. Ҳозир, деди Президент, Ўзбекистонда жаҳоннинг турли фирмалари билан ташкил этилган 80 дан ортиқ қўшма корхона ишлаб турибди, 18 мамлакатдаги шериклар билан яна 69 та корхона ташкил этиш нияти тўғрисида ҳужжатлар имзоланган. Ушбу йўналишда ҳамкорликни ривожлантириш учун Ўзбекистон билан Ҳиндистон ўртасида катта истиқбол бор, деб уқтирди И. А. Каримов. Республикамизнинг 20 дан ортиқ заводи Ҳиндистон давлат фирмаларининг буюртмаларини бажармоқда, улар бу мамлакатга 40 тадан кўпроқ номда мол етказиб бермоқда. «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Таштекстильмаш», «Ташсельмаш» сингари корхоналар ҳамда бошқа кўплаб заводлар Ҳиндистон учун экспорт маҳсулоти ишлаб чиқаряпти.

Ҳозирги вақтда икки томонлама ўзаро манфаатли Совет —Ҳиндистон ҳамкорлигини янада чуқурлаштириш учун кенг истиқболлар мавжуд, деди учрашувда сўзга чиққан Ҳиндистон савдо-саноат палаталари федерациясининг раҳбарларидан бири Р. В. Канориа.

Шу куни Ўзбекистон раҳбари Деҳли яқинидаги шаҳарчага, Нойда экспорт-ишлаб чиқариш зонасига борди. Ҳозир экспорт маҳсулотлари ишлаб чиқаришга йўналтирилган бу эркин иқтисодий зонада 4 мингтадан кўпроқ турли-туман ўрта ва кичик корхоналар ишлаб турибди. Бу бутун Осиёдаги энг йирик мажмуадир. Ўзбекистон ССР Президенти Нойдадаги қатор корхоналар иши билан танишди, маъмурият вакиллари, ишчилар билан суҳбатлашди.

Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов Ҳиндистонга расмий ташрифининг иккинчи куни чоғида Ҳиндистон—Совет дўстлик жамияти вакиллари билан ҳам учрашди. У жамият фаоллари ҳузурида сўзга чиқиб, Ўзбекистон ҳукумат делегациясининг Ҳиндистонга ташрифи, ҳужжатларнинг имзоланиши Ҳиндистон билан Ўзбекистон ўртасидаги ҳар томонлама алоқаларни янада ривожлантиришга самарали таъсир ўтказибгина қолмай, айни вақтда мамлакатларимиз жамоатчилиги ўртасидаги алоқаларни ҳам анча мустаҳкамлайди, деб таъкидлади.

* * *

ДЕҲЛИ, 18 август. **(ТАСС мухбири Михаил Капустин).** Ўзбекистон ССР Президенти Ислом Каримов ўзининг Деҳлидаги расмий музокаралари якунларидан мамнуният изҳор этди. У ТАСС ҳамда СССР давлат телекўрсатув ва радиоэшиттириш давлат комитетининг мухбирлари билан суҳбатда қуйидагиларни таъкидлади: Ўзбекистоннинг чет элга тўғридан-тўғри чиқиш биринчи тажрибаси ўзининг аниқ-равшан самараларини берди. Деҳлида иккита муҳим ҳужжат: иқтисодий, савдо ва фан-техника соҳасида ҳамкорлик юзасидан битим, шунингдек маданият, санъат, маориф, илм-фан сайёҳлик, спорт ва оммавий ахборот воситалари соҳасида ҳамкорлик қилиш юзасидан битим имзоланди.

Бу икки ҳужжат Ўзбекистон ва Ҳиндистон халқларининг қадимий тарихий алоқалари, маданиятлари, анъаналари ва бутун туриш-турмуши яқинлигини бамисоли якунлаб берди. Шу асосда биз бевосита алоқаларни, аввало бозор муносабатлари нуқтаи назаридан мустаҳкамлашни сифат жиҳатдан янги поғоналарга кўтариш учун пухта пойдевор яратдик.

Ўзбекистон Президенти ўзининг Ҳиндистон Президенти Рамасвами Венкатараман, вице-президент Шанкар Дайял Шарма билан учрашувлари, республика Бош вазири П. В. Нарасимха Рао билан музокаралари самимий вазиятда ўтганини зўр мамнуният билан таъкидлади.

* * *

ДЕҲЛИ, 19 август. **(ТАСС мухбирлари Борис Зайцев ва Михаил Капустин).** Ўзбекистон ССР Президенти Ислом Каримовнинг Ҳиндистонга қилган уч кунлик расмий ташрифи бугун ниҳоясига етди. Деҳлидаги Палам аэропортида уни Ҳиндистон ташқи ишлар вазири Мадхавсинх Соланки, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. Ислом Каримов Агра шаҳрида бироз тўхтаб, сўнгра ватанига йўл олди.

Ўзбекистон ҳукумат делегациясининг Ҳиндистонга ташрифи якунлари юзасидан матбуот учун қўшма ахборот эълон қилинди. Унда иккала томоннинг Ўзбекистон ва Ҳиндистон халқлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш, тарихий алоқаларни ва ҳамкорликни ривожлантириш ва кенгайтириш истаги таъкидланади. Шунга биноан иккала томон турли соҳалардаги ўзаро манфаатли алоқаларга янги омил бахш этишга аҳдлашдилар. Ҳужжатда таъкидланишича, Ўзбекистон ССР Президенти ва Ҳиндистон Бош вазири ҳозирлигида ҳамда уларнинг топшириғига биноан томонлар иқтисодий, савдо, илмий-техникавий ҳамкорлик юзасидан битимни, шунингдек маданият, санъат, таълим, илм-фан, спорт ва оммавий ахборот воситалари соҳасидаги ҳамкорлик юзасидан битимни имзоладилар.

Ўзбекистон Президенти Ҳиндистон вице-президенти билан бош вазирини ўзлари учун қулай вақтда Ўзбекистонга боришга таклиф этди. Таклиф миннатдорчилик билан қабул этилди.

РАСМИЙ ТАШРИФ ЮҚОРИ БАҲОЛАНМОҚДА

ДЕҲЛИ, 18 август. **(ТАСС мухбири Борис Зайцев).** Ўзбекистон Президенти И. А. Каримовнинг Ҳиндистонга расмий ташрифини Ҳиндистоннинг бугунги оммавий ахборот воситалари муваффақиятли деб атамоқдалар. «Ҳиндустан таймс», «Нэшнл геральд» ва бошқа етакчи марказий ҳамда маҳаллий рўзномалар Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримовнинг Бош вазир П. В. Нарасимха Раога миллий тўн кийдириш маросими ҳақидаги фотосуратларни биринчи саҳифаларда босиб чиқардилар.

Ўзбекистон билан иккита шартнома имзолаш орқали Ҳиндистон «Ўзбекистон томони билан алоқаларни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш янги Иттифоқ шартномаси доирасида бошқа совет республикалари билан муносабатларни ривожлантиришга йўл очишига умид билдирди», деб таъкидлайди етакчи «Таймс оф Индиа» рўзномаси бугунги сонида.

Ҳиндистон раҳбарлари, деб таъкидлайди, «Ҳиндустан таймс» рўзномасининг мухбири, «Ўзбекистон билан неча асрлардан бери давом этиб келаётган азалий алоқаларни тиклаш ва мустаҳкамлашга интилмоқдалар». Сиёсий ва иқтисодий муҳит, деб уқтиради «Ҳиндустан таймс», «Чет эллар билан савдо-иқтисодий муносабатлар ўрнатиш ва мавжуд муносабатларни кенгайтириш учун имконият яратмоқда».

Ҳиндистон билан аввало истеъмол моллари ишлаб чиқариш, майда ва ўртача саноатнинг қўшма корхоналарини барпо этиш каби соҳаларда Ҳиндистон билан иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш ва чуқурлаштириш мавзуи Ўзбекистон Президентининг учрашув ва суҳбатлари чоғида марказий мавзулардан бири бўлганини «Стейтсмен» рўзномаси таъкидлаб ёзмоқда. Рўзномада ёзилишича, Ўзбекистон ССР Президентининг ташрифи иккала халқ иқтисодий ва ақл-зиё имкониятларини бирга қўшишга асос солди».

Пресс траст оф Индиа (ПТИ) ахборот бошқармаси «Ўзбекистон билан Ҳиндистон ўртасидаги ҳамкорликнинг яхши истиқболларини» таъкидламоқда.

Ўзбекистон ССР Президентининг ташрифи тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Совет—Ҳиндистон шартномасининг 20 йиллиги билан бир пайтга тўғри келди, деб таъкидлайди ахборот бошқармаси. СССР билан Ҳиндистон шу муҳим ҳужжатнинг амал қилиш муддатини яна йигирма йилга узайтирганликлари мамнуният туйғуларини бахш этиб, бу нарса иккала мамлакат ўртасидаги ҳар томонлама алоқаларни янада ривожлантиришга кўмаклашувини таъкидлайди, деб хулоса қилади ПТИ ахборот бошқармаси.

СССРда ФАВҚУЛОДДА ҲОЛАТ ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ 1-СОНЛИ ҚАРОРИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

ришни таъминлашга қодир бўлмаган ҳолларда тегишли ҳокимият ва бошқарув идораларининг ваколатлари тўхтатиб қўйилади, уларнинг вазифаларини амалга ошириш эса СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитети махсус вакил қилган кишилар зиммасига юклатилади.

2. СССР Конституциясига ва СССР Қонунларига зид ҳаракат қилаётган ҳокимият ва бошқарув тузилмалари, ҳарбийлаштирилган тузилмалар дарҳол тарқатиб юборилсин.

3. Ҳокимият ва бошқарув идораларининг СССР Конституциясига ва СССР Қонунларига зид бўлган қонунлари ва қарорлари бундан буён ҳақиқий эмас, деб ҳисоблансин.

4. Вазиятни нормаллаштиришга ҳалақит бераётган сиёсий партиялар, жамоат ташкилотлари ва оммавий ҳаракатларнинг фаолияти тўхтатиб қўйилсин.

5. СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитети вақтинча СССР Хавфсизлик Кенгаши вазифасини ўз зиммасига олиши муносабати билан шу Кенгашнинг фаолияти тўхтатиб турилади.

6. Фуқаролар, муассасалар ва ташкилотлар ўз ихтиёрларида қонунга хилоф равишда турган ҳамма турдаги ўқ отиш қуроли, ўқ-дори, портловчи моддалар, ҳарбий техника ва анжомларни дарҳол топширсинлар. СССР Ички ишлар вазирлиги, Давлат хавфсизлиги комитети ва Мудофаа вазирлиги ушбу талаб қатъий бажарилишини таъминласинлар. Буни бажаришдан бош тортилган тақдирда улар мажбурий тартибда тортиб олиниб, бузғунчилар қатъий жиноий ва маъмурий жавобгарликка тортилсин.

7. СССР Прокуратураси, Ички ишлар вазирлиги, Давлат хавфсизлиги комитети ва Мудофаа вазирлиги жамоат тартибини ҳамда давлат, жамият ва фуқароларнинг хавфсизлигини сақлашни таъминлаш юзасидан «Фавқулодда ҳолат ҳуқуқий тартиби тўғрисида»ги СССР Қонунига ва СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитетининг қарорларига мувофиқ ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ва Қуролли Кучларнинг самарали ўзаро алоқасини уюштирсинлар.

Митинглар, кўча юришлари, намойишлар, шунингдек иш ташлашлар ўтказилишига йўл қўйилмайди.

Зарур ҳолларда комендантлик соати жорий этилсин, ҳудудларда соқчилик қилинсин, текширув ўтказилсин, чегара ва божхона тартибини кучайтириш чоралари кўрилсин.

Энг муҳим давлат ва хўжалик иншоотлари, шунингдек ҳаёт таъминоти тизимлари назорат остига, зарур ҳолларда эса муҳофаза остига олинсин.

Гиж-гижловчи миш-мишлар тарқатилиши, ҳуқуқ-тартиботни бузишга ва миллатлараро адоватни авж олдиришга, фавқулодда ҳолат тартибига риоя этилишини таъминловчи мансабдор шахсларга итоатсизлик қилишга ундаш ҳолларининг пайи қатъиян қирқилсин.

8. Оммавий ахборот воситалари устидан назорат ўрнатилиб, бу ишни амалга ошириш СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитети ҳузурида махсус тузиладиган орган зиммасига юклатилсин.

Ҳокимият ва бошқарув идоралари, муассасалар ва корхоналарнинг раҳбарлари жамият турмушининг барча чораларини кўрсинлар. Халқ хўжалиги барча тармоқлари корхоналарининг нормал ишлашини барқарорлаштириш даврида, бутун СССР ҳудудида хўжалик юритиш субъектлари ўртасида ўзаро ва тобелик бўйича алоқаларни сақлаб қолиш ва тиклаш чораларининг қатъий бажарилиши, белгиланган ишлаб чиқариш ҳажмлари, хом ашё, материаллар ва бутлаш буюмларини етказиб бериш топшириқлари бекаму-кўст бажарилиши таъминлансин.

Моддий-техника ва валюта маблағларини қаттиқ тежаш тартиби белгилансин ва унга риоя этилсин, хўжасизликка ва халқ мулкини талон-торож қилишга қарши кураш юзасидан аниқ-равшан чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалга оширилсин.

Пинҳона иқтисодиётга қарши кескин кураш олиб борилсин, порахўрлик, ўғрилик, чайқовчилик фактлари, молларни сотишдан яшириш, хўжасизлик ва иқтисодиёт соҳасидаги бошқа ҳуқуқбузарлик фактлари юзасидан жиноий ва маъмурий жавобгарликка тортиш чоралари муқаррар равишда қўлланилсин.

ССР Иттифоқи Қонунларига мувофиқ амалга ошириладиган ҳамма турдаги ишбилармонлик фаолиятининг мамлакат иқтисодий салоҳиятига ва аҳолининг энг зарур эҳтиёжларини таъминлашга ҳақиқий ҳиссасини кўпайтириш учун қулай шароит яратилсин.

10. Ҳокимият ва бошқарув тузилмаларида доимий асосда ишлашни ишбилармонлик фаолияти билан қўшиб олиб бориш мумкин эмас, деб ҳисоблансин.

11. СССР Вазирлар Маҳкамаси бир ҳафта муддат ичида озиқ-овқат ва энг зарур саноат молларининг барча мавжуд ресурсларини ҳисоб-китоб қилиб чиқиб, мамлакат ихтиёрида нималар борлигини халққа маълум қилсин, уларнинг сақланиши ва тақсимланишини жуда қаттиқ назорат остига олсин.

Озиқ-овқат ва халқ истеъмоли молларининг, шунингдек уларни ишлаб чиқариш учун керакли моддий ресурсларнинг СССР ҳудудида олиб юрилишига тўсқинлик қилувчи ҳар қандай чеклашлар бекор этилсин. Бундай тартибга риоя қилинишини қаттиқ назорат қилинсин.

Мактабгача тарбия болалар муассасаларининг, болалар уйлари, мактаблар, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари, касалхоналар, шунингдек, пенсионерлар ва ногиронлар биринчи навбатда таъминланишига алоҳида эътибор берилсин.

Бир ҳафта муддатда айрим турдаги саноат моллари ва озиқ-овқат маҳсулотларининг, биринчи галда болаларга аталган маҳсулотларнинг, аҳолига кўрсатиладиган хизматларнинг ва умумий овқатланишнинг нархларини тартибга солиш, ўзгартирмай қўйиш ва камайтириш, шунингдек турли тоифа фуқароларга иш ҳақини, пенсиялар, нафақалар ва компенсация тўловларини ошириш тўғрисида таклифлар киритилсин.

Давлат, жамоат, кооператив ва бошқа муассасалар, ташкилотлар ва корхоналарнинг барча поғона раҳбарлари иш ҳақи миқдорини тартибга солиш тадбирлари икки ҳафта муддатда ишлаб чиқилсин.

12. Ҳосилни йиғиштириб олиш соҳасидаги аҳвол мушкуллигини ва очарчилик хавфини эътиборга олиб, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш, асраш ва қайта ишлашни ташкил этиш юзасидан шошилинч чоралар кўрилсин. Қишлоқ меҳнатчиларига техника, эҳтиёт қисмлар, ёнилғи-мойлаш материаллари ва шу кабилар билан имкони борича кўпроқ ёрдам берилсин. Корхона ва ташкилотларнинг ишчи ва хизматчиларидан, талабалар ва ҳарбий хизматчилардан ҳосилни сақлаб қолиш учун зарур миқдордаги кишиларни ҳеч кечиктирмай қишлоққа юбориш уюштирилсин.

13. СССР Вазирлар Маҳкамаси бир ҳафта муддатда 1991—1992 йилларда шаҳар аҳолисидан боғ-полиз ишлари учун ер участкаларини олишни хоҳловчи барча кишиларни 0,15 гектаргача миқдорда ер билан таъминлашни кўзда тутадиган қарор ишлаб чиқсин.

14. СССР Вазирлар Маҳкамаси икки ҳафта муддатда мамлакатнинг ёқилғи-энергетика мажмуини танглиқдан чиқариш ва қишга тайёргарликка оид энг зарур тадбирларни режалаштиришни ниҳоясига етказсин.

15. Уй-жой қурилишини ва аҳолини уй-жой билан таъминлашни тубдан яхшилаш юзасидан 1992 йилга мўлжалланган ва амалга ошириш мумкин бўлган чора-тадбирлар бир ой муддатда тайёрланиб, халққа маълум қилинсин.

Беш йиллик муддатга мўлжалланган давлат, кооператив ва якка тартибдаги уй-жой қурилишини жадал ривожлантиришнинг аниқ-равшан дастури ярим йил мобайнида ишлаб чиқилсин.

16. Марказдаги ва жойлардаги ҳокимият ҳамда бошқарув идоралари зиммасига аҳолининг ижтимоий эҳтиёжларига биринчи галда эътибор бериш вазифаси юклатилсин. Бепул медицина хизмати ва халқ таълимини анча яхшилаш имкониятлари қидириб топилсин.

СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитетининг 2-сонли қарори

МАРКАЗИЙ, МОСКВА ШАҲАР ВА ВИЛОЯТ ГАЗЕТАЛАРИНИНГ ЧИҚИШИ ТЎҒРИСИДА

1991 йил 19 августдан эътиборан Москвада ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг бошқа баъзи ҳудудларида фавқулодда ҳолат жорий қилинганлиги муносабати билан ва «Фавқулодда ҳолатнинг ҳуқуқий тартиби тўғрисида»ги СССР Қонунининг 4-моддаси 14-бандига биноан СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитети **қарор қилади:**

1. Чиқарилаётган марказий, Москва шаҳар ва вилоят ижтимоий-сиёсий нашрларининг рўйхати: «Труд», «Рабочая трибуна», «Известия», «Правда», «Красная звезда», «Советская Россия», «Московская правда», «Ленинское знамя», «Сельская жизнь» рўзномалари билан вақтинча чеклаб қўйилсин.

2. Бошқа марказий, Москва шаҳар ва вилоят рўзномаларини ҳамда ижтимоий-сиёсий нашрларни яна чиқара бошлаш масаласи СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитетининг махсус тузилган органи томонидан ҳал этилади.

СССРда Фавқулодда ҳолат давлат комитети

1991 йил 19 август.

ҚИШ ҒАМИНИ ЕНГ

Тошкент вилоят партия қўмитасида халқ депутатлари шаҳар, район кенгашлари ва уларнинг ижроия қўмиталари раисларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда ҳосил йиғим-теримини уюшқоқлик билан ўтказиш, кузги экинларни ўз вақтида экиб олиш, аҳолини қиш фаслида етарли миқдорда озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш билан боғлиқ кечиктириб бўлмайдиган вазифалар муҳокама қилинди.

Муҳокама этилган масала юзасидан халқ депутатлари Пискент район кенгаши раиси, район партия қўмитасининг биринчи котиби Т. Холбоев, халқ депутатлари Янгийўл район кенгаши раиси, район партия қўмитасининг биринчи котиби А. Юсупов, Бўка район ижроия қўмитаси раиси Р. Саидов, Коммунистик район ижроия қўмитаси раиси Е. Налибоев, Оққўрғон район ижроия қўмитаси раиси А. Нишонов, Бекобод район ижроия қўмитаси раиси А. Қодиров, халқ депутатлари Оҳангарон район кенгаши раиси, район партия қўмитасининг биринчи котиби С. Балашов, Паркент район ижроия қўмитасининг раиси А. Икматов, Чиноз район ижроия қўмитаси раиси Э. Бердиев, «Ташоблзаготкоопторг» идораси бошлиғи Ж. Эргашхўжаев, «Ташплодоовошпром» бирлашмаси бошлиғи Б. Носиров, халқ депутатлари Чирчиқ шаҳар кенгаши раиси, шаҳар партия қўмитасининг биринчи котиби Д. Азизхўжаев, халқ депутатлари Янгийўл шаҳар кенгаши раиси, шаҳар партия қўмитасининг биринчи котиби Ш. Каримов, Бекобод шаҳар ижроия қўмитаси раиси Ш. Бобоев сўзга чиқдилар.

Кенгашни халқ депутатлари Тошкент вилоят кенгаши раиси, вилоят партия қўмитасининг биринчи котиби С. Д. Сайдалиев олиб борди.

КОМПЬЮТЕР САВОДХОНЛИГИ ЙЎЛИДА

Бугунги кунда жумҳуриятимиздаги мавжуд умумтаълим мактабларининг 40 фоизи компьютерлаштирилгани қувонарли ҳолдир. Техника воситалари ва компьютер қурилмалари билан намунали жиҳозланган бу билим даргоҳлари ўқитувчиларини зарур методик адабиётлар билан қуроллантириш борасида самарали изланишлар олиб борилди.

Ўзбекистон ССЖ Халқ таълими вазирлиги жумҳурият ўқув-методика маркази ташаббуси билан амалга оширилаётган бу ишлар натижаси ўлароқ «ақлли» машиналарни мактаб таълими шароитида бошқаришга қаратилган фойдали қўлланмалар юзага келди. Бу методик тавсиялар «Ямаха», «Агат», «Роботрон», «ДВК» каби компьютерлар билан тиллашишга қаратилди.

Ўқитувчиларнинг малакасини ошириш олийгоҳларини компьютерлаштиришга ҳам жиддий киришилди. Эндиликда уларда «Ўқитишнинг техника воситаси ва ҳисоблаш техникаси» курслари йўлга қўйилди. Бу ишни муваффақиятини таъминлаш учун махсус дастур ўрганиб чиқилди ҳамда шу асосда машғулотлар олиб борилмоқда.

А. АЛИЕВ.

• ХОТИРА •

ХАЛҚ ИЧИДА БЎЛАРДИ ДОИМ...

Устоз кўрмаган шогирд ҳар мақомга йўрғалар дейдилар. Шунинг учун ҳар бир касб эгасининг устози бўлганига нима етсин. Лекин устозни ҳар ким ҳар хил тушунади. Мен кимдан озми-кўпми фойдали маслаҳат, йўл-йўриқ олган бўлсам ўша кишини устозим деб ҳисоблайман. Шулардан бири 50-йилларда газетага кириб келган, ўзининг ҳалол, самарали меҳнати ва ижоди билан жамоатчиликка танилган марҳум журналист Муборак Ғозиевдир.

Афсуски, у узоқ яшамади. Ҳозир ҳаёт бўлганида 70 ёшга тўлган бўлар эдилар.

Ихтисоси бўйича аслида ҳуқуқшунос эди. Лекин у журналистика билан шуғулланишни афзал кўрди. Эҳтимол ҳуқуқшуносларга хос бўлган синчковлик, теварак атрофдаги рўй берадиган воқеа-ҳодисаларни обдон кузатиб таҳлил этиш, шу тариқа ҳаёт, инсонлар, уларнинг ишлари-ю, тақдирлари ҳақида холисанилло хулосалар чиқариш билан боғлиқ ўта машаққатли ишни газетачилик билан боғлаб олиб бориш учун ўзида табиий эҳтиёж, ихлос, кучғайрат сезгандир. Ҳарқалай, улғайиб, вояга етиб, билим олиб, сўнг радиода, Мирзачўл район газеталарида ишлаган, кейинчалик эса ўзининг бутун ҳаёти, умрини, тақдирини «Тошкент ҳақиқати» билан боғлаган Ғозиев ижодга ҳам, бошқаларга ҳам, айниқса ёшларга талабчан эди. У ҳар бир мақола, очерк, лавҳасида бирор янги гапни айтишга ошиқарди. Бу мақсадга эришарди ҳам. Чунки у ёзишдан олдин кўпроқ оддий меҳнаткашлар, одамлар орасида бўларди. У ёки бу хўжаликка, корхонага, муассаса, ташкилотга борганида бошлиқ билан учрашишга шошилмасди. Далаларни яёв кезишни яхши кўрарди.

Деҳқону чорводорлар даврасида бўлганида худди уларнинг ўз одамларидек бўлиб кетарди. Шунинг учун ҳам улар Ғозиевга ўз кечинмалари, дард-ҳасратларини ҳеч яширмай айтиб беришар, орзу-умидларини баҳам кўришарди. Шу боис ёзган мақолалари ширадор, ўқимишли чиқарди. Одамлар ўртасида катта шов-шувларга сабаб бўларди. Ўзига яраша обрўни шу тариқа орттирган эди. Мен у маҳалда газетага янгигина ишга келган кезларим эди. Қайси хўжалик, совхозга борсам Муборак ака яхши юрибдиларми, нега биз томонларга келмай қўйдилар, салом деб қўйинг, айтинг, бир келиб кетсинлар, деган истаклар, яхши гапларни эшитиб у кишига ҳавас қилардим. Ҳа, Ғозиев оддий пахтакору, чорвадор ва бошқа касб эгалари ўртасида жуда кўп дўстлар орттирган эди.

Талабалик йилларида шу газетада малака ошириш учун юборишганида масъул котиб Аъзам Мирбобоев мени «сиз партия турмуши бўлимида ишлайсиз», деб Ғозиевнинг олдига олиб борганлар. Билсам, ўшанда Муборак ака шу бўлимда катта адабий ходим бўлиб меҳнат қиларкан. Мени жуда яхши қабул қилиб олдилар, суҳбатлашдилар. Хат ишлаш, унга муносабат, қандай фактларга эътибор бериш, қандай таҳлил этиш сирларини ўргатдилар. Лекин бўлимга келадиган хат-хабарларни «ишлаш» менинг қўлимдан келмади.

— Озроқ ўзингиздан, сиёсий гаплардан қўшиш керак эди-да, ҳечқиси йўқ, кейин ўрганиб кетасиз, — деб далда бердилар. Мен билишимча, сиз кўпроқ адабиётга қизиқаркансиз. Ўша бўлимга ўтиб практика қилганингиз маъқулми? Мен ўзим ҳам шуни ўйлаб турган эдим, миннатдорчилик билдирдим.

Тақдирни қарангки, кейинчалик шу газетага ишга келиб, узоқ йиллар Муборак ака билан бир бўлимда биргаликда ҳамкор бўлиб меҳнат қилдик.

У кишида ўрганса, ибрат олса арзийдиган сабоқлар кўп эди.

Одам ҳар хил вазиятда, ҳар хил кайфиятда бўлади. У хато қилиши, янглишиши мумкин. Лекин буни тўғри тушуниш керак. Бундай ҳолат, айниқса, дўстлар ўртасида рўй берганида уларнинг ўртасидаги муносабатга, дўстликка сира путур етказилмаслиги керак. Дўстликни авайлаш ва қадрига етиш зарур, деб уқтирар эдилар.

Шундай воқеа рўй берганлигини ҳаммамиз эслаймиз. Қишлоқ хўжалик бўлимида мудир билан унинг яқин бир дўсти ўртасида гап қочиб қолди. Иккови ади-бади айтишди. Охири бояги дўст асабийлашганиданми, ножўя бир сўз айтиб юборганини ўзи ҳам билмай қолди, чамамда. Мудир буни кутмаган эди. Ранги оқариб, гезариб кетди. Жаҳли чиқди. Бу ҳақда муҳаррирга айтди.

— Мен бу ҳақоратга чидай олмайман, — деди у.

— Ўзингизни босинг, наҳотки...

— Ёлғон гапираётганим йўқ, агар ишонмасангиз Муборакдан сўранг, у гувоҳ.

Лекин Муборак ака бошини сарак-сарак қилди.

— Мен телефонда ким биландир гаплашаётган эдим, — дедилар пинакларини бузмай, — бунақа гапни эшитмадим.

Ўшанда мен Муборак аканинг тадбиркорлигига тан берган эдим. У жуда тўғри қилган эди-да. Ахир ўша пайтда ҳа, шундай деб айтди деганида борми, керосин устига гугурт ёққан бўларди-да.

Муборак ака жамоада кимнинг қандай меҳнат қилаётганлиги, қандай нафас олиши, агар, таъбир жоиз бўлса, каттаю кичикнинг сир-асроридан воқиф бўлиб юрарди. Ўз қадр-қимматининг заррача камситилишига ҳам йўл қўймасди.

Бир куни Ғозиевнинг «ножўя» хатти-ҳаракатини муҳокама қилишмоқчи бўлдилар. Унга мутасаддилик қилувчи раҳбар бу ҳақда кўпчиликка ахборот бера бошлади. Индамай бошини қуйи солиб ўтирган Муборак ака бирдан тилга кириб, луқма ташлади.

— Ахир ўйлаб гапиряпсизми, ўзи, — деди у. — Ҳаммасидан ўзингизнинг хабарингиз бор-ку, биласизки, мен бир иш қилсам сиз билан маслаҳатлашаман, ўзимча қилмайман. Нима, эсингиздан чиқдими? Менинг кучим ҳалолу, ўзим... Бояги одам изза бўлиб қолди, қизарди. Ортиқ гапга, «муҳокамага» ўрин қолмади.

Муборак акани унча-мунча сўз билан, гап билан мот қилиб бўлмасди. Тоблари қочиб беш—олти кун ишга келмай қолдилар. Уч—тўрт киши бўлиб кўргани бордик. Уйга кираётиб ҳовлининг бир чеккасида ярим палла тарвузни чўқиётган товуққа кўзимиз тушди. Шериклардан бири шунда ҳозир боплаймиз, деди. Кириб ҳол-аҳвол сўрашдик, сўнг бояги шерик гап қилди.

— Муборак ака, — деди у, — Алишерга айтинг, бизга ҳам тарвуздан олиб чиқиб сўйиб берсин. Ҳар ҳолда сизга дориси йўғидан олиб келиб беришади.

Муборак ака нима учун бундай гап бўлаётганлигини дарҳол сезди.

— Нега исроф қиляпсиз, демоқчисизларми? — кулиб жавоб бердилар, — шифокорлар ҳозирча менга тарвуз емай туришни буюришганди, шунинг учун ўзимга тегишлисини товуққа берақолгин, деб айтгандим. Товуққа берсам у еса витамини тухумга ўтади, мен тухум есам тарвуз егандек бўламан-да.

— Оббо, сиз-ей,— дейишди ва ҳаммалари кулишди.

Ана шунақа, ҳожиржавоб, ҳазил-мутоибани кўтарадиган, ажойиб инсон эди Муборак ака. У кишини хотирлаш, гап-сўзларини эслаш, ижод саҳифаларини вақти-вақти билан варақлаб ўрганиб, сабоқ олиб туриш биз шогирдлари, ҳамкасблар, айниқса, ёшлар учун қизиқарли ва фойдалидир, деб ўйлайман.

Н. РИХСИЕВ.

СУРАТДА: М. Ғозиев (чапда) ҳамкасблари Ф. Усмонова ва Ш. Кузанбоевлар билан.

Бизнинг суҳбат

ОЛМАЛИҚ кимё заводи ҳозирги мураккаб иқтисодий шароитда ҳам бир маромда ишламоқда. Жамоанинг ишлаб чиқариш фаолиятида айтарли узилишлар бўлмаяпти. Ҳамма режалар муваффақиятли бажарилмоқда. Бошқа омиллар қатори жамоани ижтимоий ривожлантириш бўйича белгиланган тадбиру чораларнинг амалга оширилиши ҳам бунга сезиларли ижобий таъсир қилмоқда. Мухбиримиз М. МИРҲАМИДОВнинг завод бош муҳандиси Маъди Муротович АХМЕДШИН билан суҳбатида шу омиллар ва ечилиши лозим бўлган муаммолар тилга олинди.

ЖАМОАНИНГ ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯСИ КУЧАЙМОҚДА

— ЗАВОДИМИЗНИНГ ноёб корхона эканлиги ҳаммага маълум, — деди бош муҳандис. — Биз Қозоғистондаги Қоратоғ фосфоритларидан ўғит ишлаб чиқаришни мамлакатда биринчи бўлиб ўзлаштирган эдик. У таркибида фойдали моддаси камроқ ва уни бошқа жинслардан ажратиб олиш технологияси жуда мураккаблиги билан ажралиб туради. Жаҳон миқёсида ҳам бундай технология ўзлаштирилмаган эди ўшанда.

Жамоамиз етук мутахассислар раҳбарлигида бу оғир ва машаққатли вазифанинг уддасидан муваффақиятли чиқди. Эндиликда биз тўплаган тажриба асосида бундай технология қатор турдош корхоналарда ҳам жорий қилинган. Энг муҳими кимёгарларимиз ишни биринчи кунлар-даноқ бир маромда олиб бормоқдалар. Бозор иқтисодиётига ўтиш муносабати билан айрим қийинчиликлар вужудга келган бўлса ҳам умуман унинг мароми сезиларли ўзгаргани йўқ.

Ҳозир корхонамизда азот-фосфор ўғитини ишлаб чиқарувчи учта навбат ишлаб турибди. Ҳар йили деҳқонларимизга 800 минг тонна минерал ўғити етказиб берилмоқда. Шу йилнинг биринчи ярмидаги меҳнат кўрсаткичларимиз ёмон бўлмади. Давлат режаси тўла адо этилди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан ишлаб чиқариш ҳажми бўйича бироз бўлса ҳам ўсишга эришдик. Ҳозирги мураккаб шароитда бу ижобий бир ҳолдир.

— Ишлаб чиқаришдаги ютуқлар ишчи-хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилишни яхшилашга қай даражада ёрдам бермоқда. Умуман бу соҳадаги аҳвол қандай?

— Ҳозирги турмуш даражаси тобора оғирлашиб бораётган, пул қадрсизланаётган вақтда бу масалани доим эътибор марказида сақлашга тўғри келаяпти. Айтиш мумкинки, корхонанинг барча раҳбарлари, ҳатто бевосита ишлаб чиқариш билан шуғулланишим лозим бўлган бош муҳандис сифатида мен ҳам, ўзимни бу ишдан четга ололмайман. Бу масалага ҳеч бир раҳбар бефарқ қараши мумкин эмас. Бу давр тақозоси бўлиб қолди.

Маълумки, ҳозирги вақтда ишчи-хизматчиларни ҳатто кундалик рўзғор учун зарур бўлган маҳсулотлар билан таъминлаш жуда мушкул бўлиб қолди. Талонга олинаётганлари етарли эмас. Шуни ҳисобга олиб корхонамизда бунинг учун қўшимча манбаларни излаяпмиз. Масалан, энг кенг тарқалган бартер, яъни тайёр маҳсулотларни ўзаро айирбош қилиш усулидан фойдаланишни йўлга қўйдик.

Шу мақсадда, ҳатто, хориждан шериклар қидирдик. Биз уларни Хитойдан топдик. Икки ўртада шартнома тузиб, маҳсулотларни айирбошлашга ҳам киришдик. Хитойликларга ўғит жўнатяпмиз. Биргина ўтган йили 3300 тонна шундай маҳсулотимизни етказиб бердик. Бунинг ҳисобига биз асосан чорвачилик маҳсулотлари, чунончи, гўшт ва гўшт маҳсулотлари, турли тикувчилик буюмлари, кўпроқ хотин-қизлар, болалар кийим-кечаклари, ҳар хил газламалар олаяпмиз. Бу ҳам ҳарна яхши бўлаяпти.

— Жамоанинг ижтимоий эҳтиёжларини қондиришни яхшилаш учун яна қандай чоралар кўрилаяпти?

— Албатта, бошқа чоралар ҳам кўрилаяпти. Фақат хориждан келадиганига қараб туриб бўладими. Бунинг учун янги имкониятларни ишга солишга ҳаракат қилаяпмиз. Айниқса, ташкил этилган ёрдамчи хўжалигимиз ҳозирги вақтда жуда асқотяпти. Уни кенгайтириш учун кўплаб маблағ ажратяпмиз. Хўжалигимиз юзлаб гектар майдонни эгаллаган. Етиштирилаётган маҳсулотлар тури ҳам кўпайиб бораяпти. Ўнлаб хил мевалар, сабзавотларни шу ердан олаяпмиз. Улар аввало завод ошхоналарига етказиб бериляпти. Бундан ташқари муайян қисми ишчи-хизматчиларга сотилмоқда.

Ёрдамчи хўжаликда энг камёб озиқ-овқат маҳсулоти гўшт етиштиришни кўпайтириш учун маблағни аямаяпмиз. Дурустгина чорвачилик фермамиз бор. Унда юзлаб қорамол, қўй, чўчқа бўрдоқига боқилмоқда. Сигирлар ҳам бор. Ўтган йили 120 тонна гўшт етиштирилган эди. Бу йилгиси ҳам ундан кам бўлмайди. Соғиб олинаётган сут болалар боғчаларига ва ошхоналарга тарқатилмоқда. Сосиска, колбаса тайёрлаш цехи ҳам ишлаб турибди.

Нарх-навонинг ошиши муносабати билан ишчи-хизматчиларимизнинг рўзғор харажатлари анча кўпайди. Унинг бир қисмини бўлса ҳам қоплаш учун 60 сўмлик компенсацияга қўшимча яна овқатланишлари ва транспорт харажатлари учун 40 сўмдан пул бериляпти.

Корхонамизда уй-жой муаммоси деярли ҳал бўлиб қолди. Илгари ҳар йили ўрта ҳисобда 10 минг квадрат метр атрофида уйлар қурар эдик. Натижада турар-жойга нисбатан эҳтиёж анча камайди. Биз бу ҳажмни сақлаб қолишимиз мумкин эди. Лекин қурилиш ташкилотларининг етарли қувватга эга бўлмаганлиги натижасида, шунингдек эҳтиёжни ҳисобга олиб кейинги йилларда уни анча камайтирдик. Масалан, бу йил 5 минг квадрат метр саҳнли уйларни қуриш режамиз бор. Уларда юзлаб оилалар уй тўйлари ўтказишади.

Ижтимоий-маданий муассасалар билан таъминланишда ҳам силжишлар бўлмоқда. Кимёгарлар маданият саройининг эшиклари доим очиқ. Кенг тармоқли тиббиёт санитария қисми ходимлари ишчи-хизматчиларнинг саломатлигини мустаҳкамлаш билан шуғулланишмоқда. Профилакторий, шифохона, касалхоналаримиз бор. Иккинчи профилакторий қурилишини бошлаб юбордик. Бу ерда бир йўла юз нафар кимёгар ўз саломатлигини мустаҳкамлайдиган бўлади. Иккита кашшофлар лагери ишлаб турибди. 5 та замонавий болалар боғчасида ишчи-хизматчиларимизнинг юзлаб фарзандлари тарбияланаяпти. Бизда боғча муаммоси аллақачонлар ҳал қилинган. Бу соҳадаги режаларимизга мувофиқ стадион барпо этишга киришилди. Бевосита ишчи-хизматчилар эҳтиёжлари учун хизмат қилувчи бошқа масканларни қуриш ҳам назарда тутилмоқда. Буларнинг ҳаммаси кимёгарларимиз моддий-маданий турмуш шароитларининг яхшиланишига ёрдам бераяпти.

— Корхонанинг истиқболи ҳақида тўхталсангиз? Ҳозирги вақтда жамоа олдида ечилиши лозим бўлган қандай муаммолар турибди?

— Албатта, заводимиз ҳозирги ҳолатда абадий қолмайди. Унинг қолоқ участкаларини такомиллаштириш, техникавий даражасини, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини юксалтиришга қаратилган тадбирларни амалга ошириш узлуксиз давом этади. Чунки ҳозирги илғор технология орадан қисқа вақт ўтар-ўтмас эскириб қолиши мумкин. Шуни ҳисобга олиб қатор ташкилий-техникавий тадбирларни белгилаб қўйдик.

Жумладан, ҳозирги вақтда ўғит ишлаб чиқаришнинг биринчи навбатини техникавий жиҳатдан тўла қайта жиҳозлаш ишлари бошлаб юборилди. У келгуси йили тугатилади. Маънавий эскирган асбоб-ускуналар янги, анча замонавий, унумлироқ ишлайдиганлари билан алмаштирилади. Ишлаб чиқариш жараёнларининг механизациялаш ва автоматлашиш даражаси сезиларли ортади. Кейинчалик бошқа навбатларда ҳам шундай техникавий қайта қуриш ишлари олиб борилади.

Муаммоларга келганда аввало шуни айтиш керакки, бозор иқтисодиётига ўтиш давомида хом ашё нархининг оширилиши биз учун катта қийинчилик юзага келтиради. Уни етказиб бераётган Қоратоғ кони раҳбарлиги ҳар бир тонна фосфорит нархини 30 сўмгача оширмоқчи эканлигини айтди. Дастлаб биз ҳар бир тоннаси учун 14 сўм тўлар эдик. Яқинда 19 сўмга чиқди. Энди ана шу 19 сўм устига ҳар бир тоннаси учун яна 11 сўмдан қўшиб тўлашимиз керак. Ҳар йили биз Қоратоғдан 1 миллион 800 минг тонна атрофида хом ашё ташиб келтирамиз. Янги нархда у қанчага тушишини кўз олдингизга келтириб кўринг-а. Қўшимча миллион сўмлаб пул тўлашга тўғри келади. Биз бунга мажбурмиз. Чунки бошқа хом ашё манбаимиз йўқ.

Биз оладиган хом ашёнинг яна бири олтингугурт кислотасидир. Унинг нархи ҳам ошади. Ҳозир ҳар бир тоннаси 45 сўм турса, эртаиндин 86 сўмга кўтарилади. Бунинг устига электр энергияси, газнинг нархи уч баравар, асбоб-ускуналарники ҳам бир неча баробар ортишини ҳисобга олсак, аҳвол қанчалик мушкуллашиб қолишини пайқаш қийин эмас. Минерал ўғит олий навининг ҳар бир тоннаси 340 сўмдан, биринчи нави 320 сўмдан сотилмоқда. Хом ашё ва бошқа ёрдамчи материаллар қимматлашгандан кейин ўғитимиз нархининг ҳам ортиши табиий бир ҳолдир. Бундан эса деҳқон катта зарар кўради. Бу токайгача давом этиши мумкин. Ҳозирги бошбошдоқлик, ўзни ўйлаб ўзга манфаатини хас-пўшлаш каби иллат хотима топиши, ҳамма соҳаларнинг барқарор ривожланиши таъминланиши лозим.

Муҳарририятга мактублар

ҚАРОВСИЗ КЎПРИК

БЎСТОНЛИҚ районидаги Сижжак ва Нанай қишлоқларини бир-бирига боғлайдиган Кўксув дарёсининг устига қурилган кўприк неча йиллардан буён фақатгина икки қишлоқ аҳлига эмас, бутун район ҳатто вилоятдан келадиган юзлаб машиналарга ҳам хизмат қилмоқда. Лекин сўнгги пайтда бу кўприкдан ўтувчиларнинг безовталиги ошиб қолди. Сабаби катта дарё устига қурилган кўприк четлари темирдан ясалган бўлса-да, ўртасига тахта ётқизилган. Натижада машиналар ва бошқа оғир техникаларнинг тўхтовсиз ўтиши натижасида ана шу тахталар синиб, ишдан чиқди. Сўнгги пайтда бу ердан машина ёки автобусда ўтсангиз минг хавотирга тушасиз.

Афсуски, аҳвол шу даражага келибди-ю, Бўстонлиқ районидаги кўприк-йўлларни назорат қилиш ташкилоти (раҳбари Жўра Парпиев) бу таъмирталаб кўприкнинг ҳолидан хабар олмайди. Ахир, минглаб халққа хизмат кўрсатаётган кўприк қаровсиз қолмаслиги керак.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
меҳнат фахрийси.

Нега дўконлар берк?

ЙЎЛИМИЗ тушиб яқинда Ангрен шаҳрининг деҳқон бозорига тушдик. Тўкинчилик, бозорда сабзавот ва резаворлар, полиз маҳсулотлари сиғмайди. Шаҳарга яқин Оҳангарон районининг турли хўжаликларидан, Ўрта Чирчиқ, Пискент, Бўка ҳатто Фарғона вилоятидан ҳам пиёз, картошка, карам, қовун-тарвуз олиб келишибди. Нарх-наво ҳам шунга яраша. Пиёз, карам, картошканинг бир килограмми бир сўм, помидор 50 тийин, қовун 1 сўм, тарвуз ундан ҳам арзон.

Дилим равшан тортди. Ишқилиб ҳамиша бозорларимизда мана шундай тўкинчилик бўлсин. Харидни қилиб, тўрваларни тўлдириб, йўлга тушдим. Шу пайт кўзим бозор ичидаги 22-сон сабзавот мева билан савдо қилувчи дўконга тушди. У берк эди. Ҳайрон бўлдим.

Ахир, мана шундай кунларда очилмаса, қачон очилади, деган фикр хаёлимдан ўтди-ю, дўкон томонга юрдим. Фақат угина эмас, шу атрофдаги тўртта дўконнинг ҳаммаси шу куни берк эди. Бу ҳам майли, дўконлар ичидаги аллақачон сифатини йўқотган маҳсулотларга қўйилган нарх-навони айтмайсизми? Қовуннинг килограмми 1 сўм 50 тийин, картошка, пиёзники 1 сўм 30 тийин, помидорники ҳам анойи эмас. Дўконнинг шундай ёнгинасида (ким билади қачон келтирилган) бир уюм пиёз ер билан битта бўлиб ётибди.

Ҳайрон бўлиб қолдим. Сўраб аниқлай десам, биронта мутасаддининг ўзи йўқ. Аммо шу ердаги кишиларнинг айтишига қараганда бу дўконлар анчадан буён ёлчитиб ишламас экан. Хўш, нега шундай? Ахир давлат дўконлари хўжаликларда етиштирган сара маҳсулотларни олиб келиб аҳолига етказиб беришга хизмат қилиши керак-ку! Бу масаланинг бир томони. Иккинчидан, бу дўконлар бозорни янада арзонлаштиришда катта аҳамиятга эга-ку! Афсуски, Ангренда бунинг аксини кўрдик. Хуллас, нега дўконларнинг берклиги сабабини аниқлаш учун ушбу мактубни рўзномага йўлладик.

Т. ШЕРАЛИЕВ,
меҳнат фахрийси.

Тошкент ҳақиқати МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ТИЛГА КИРДИ» ХУРСАНДМИЗ

«ТОШКЕНТ ҳақиқати» рўзномасининг шу йил 25 май сонида «Радиокарнайлар нега гапирмайди?» сарлавҳали танқидий хабар эълон қилинган эди. Унда Облиқ қишлоғида 110 жойга ўрнатилган радиокарнайлар кўпдан буён ишламаётганлиги ҳақида ёзган эдик. Рўзномага раҳмат. Бизнинг мактубимизни эълон қилгандан кейин Ангрен шаҳар алоқа бўлимидаги ўртоқлар бу камчиликни тузатишга киришдилар. Шахсан алоқа бўлими бошлиғи А. Турматов бошчилигида усталар келиб ишга киришишди.

Бу шуни кўрсатдики, ҳақиқатдан ҳам усталарнинг масъулиятсизлиги оқибатида Ангрен шаҳри билан Облиқ оралиғидаги 3 километр масофага тортилган симлар чириб, ишдан чиққанлиги сабабли қишлоғимиздаги радиокарнайлар «тилсиз» бўлиб қолган экан. Янги симлар тортишди. Барча радиокарнайларни таъмирлашди. Шу тариқа 8 июндан буён беминнат ахборот манбаи хизматидан фойдаланяпмиз.

Танқиддан тўғри хулоса чиқариб, ўз ишидаги камчиликларни тузатган, хонадонларни хурсанд қилганлиги учун Ангрен шаҳар алоқа бўлими бошлиғи А. Турматовдан миннатдормиз.

Ш. ТЕШАЕВ.

ДАВОЛАНИНГ, ҲОРДИҚ ЧИҚАРИНГ ВА ТАЪЛИМ ОЛИНГ!

ЧИНОЗ НОҲИЯСИДАГИ А. ОРТИҚОВ НОМИДАГИ ВИЛОЯТ САНАТОРИЯ-МАКТАБ ИНТЕРНАТИ УМУМИЙ ЎРТА МАКТАБ ҲАЖМИДА ТАЪЛИМ БЕРИШ УЧУН I—IX СИНФЛАРГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Санатория мактаб-интернатида ўқувчилар таълим олиш билан бирга даволанадилар, кунига 5,5—6 сўм миқдорида беш маҳал иссиқ овқат ҳамда (баъзи ўқувчиларга) бепул кийим-кечак билан таъминланадилар.

Санатория мактаб-интернатининг ҳудуди 65 гектарлик майдондан иборат. Унинг сув бўйида жойлашган соя-салқин мевали дарахтзори, ёзги ва қишки спорт зали, 400 ўринли ётоқхонаси, соғломлаштириш муассасаси, кундалик даволанадиган 15 ўринли тиббий хизмат муассасаси, 200 ўринли ошхона, ЭҲМ хонаси ҳамда ёрдамчи хўжалиги бор. Ўқувчилар дам олиш чоғларида ўйин автоматларида турли хил ўйинларни ўйнаб ҳордиқ олишади.

Улар ёзги ва қишки таътил кунларида жумҳуриятимиз ва Ватанимизнинг турли жойларига интернат ходимлари билан биргаликда дам олиш учун ва саёҳатга юбориладилар.

Санатория мактаб-интернати сил касалининг кичик ва сўнаётган формасига чалинган болалар ва ўсмирларни даволашга ва таълим беришга мўлжалланган (7 ёшдан бошлаб).

МАКТАБ-ИНТЕРНАТИГА ЖОЙЛАШИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАР ЗАРУР:

вилоят, шаҳар ва ноҳия сил касалликлари диспансерларидан юқоридаги дард билан касалланганлиги ҳақида ёки оила аъзоларидан бири (ота-онаси, буви ва бувасе ва ҳоказо) **шу дардга алоқадор эканлиги ҳақида ҳужжат ва йўлланма, шаҳар ва ноҳия халқ маорифи бўлимларидан, мактабдан** (агар ўқиётган бўлса) **йўлланма ва бошқа ҳужжатлар, мактаб-интернат директори номига ариза.**

ИЛОВА: санатория мактаб-интернати кўп болали оилаларнинг юқоридаги дардга чалинмаган болаларини ҳам қабул қилади, уларга барча имкониятларни яратиб беради.

Шунингдек, мактаб-интернатида муқим ишлаш учун муассаса қуйидаги касб эгаларини

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

— **Рус синфларида дарс берувчи кимё ва биология, меҳнат таълими бўйича малакали ўқитувчилар;**
— **Болалар шифокори;**
— **Кашшофлар етакчиси;**
— **Сантехниклар;**
— **Фаррошлар;**
— **Газ қозонхонасида ишлаш ҳуқуқига эга эканлиги ҳақида гувоҳномаси бор олов ёқувчилар;**
— **Кутубхоначи;**
— **электромонтёр;**
— **секретарь-машинистка;**
— **«Д» категорияли ҳайдовчи.**

Мактаб-интернатдаги барча ишчиларнинг иш ҳақига 20 фоиз қўшимча ҳақ тўланади.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент вилояти, Чиноз ноҳияси, Олмазор қўрғони, санатория мактаб-интернати, телефон 36-436 (катта Ўзбек трактининг «Октябрь 40 йиллиги» жамоа хўжалиги бекати).

РЕПОРТАЖ

ОНАЛАР ҚУВОНЧИ— БИЗНИНГ ҚУВОНЧИМИЗ

Кейинги йилларда пойтахтимизнинг аҳоли энг зич жойлашган Собир Раҳимов районида оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, кишиларга тиббий хизмат кўрсатиш даражасини яхшилаш борасида бирмунча ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, яқиндагина райондаги 4-катталар поликлиникаси ва 5-болалар санаторийси жорий таъмирланиб, замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган ҳолда фойдаланишга топширилди.

Куни кеча эса райониинг Эски Жўва қисмида жойлашган 8-туғуруқхонанинг бир йилу уч ой давом этган таъмирлаш ишларидан сўнгги очилиш маросими бўлди. Ана шу мақсадлар учун 1 миллион 300 минг сўмдан кўпроқ маблағ сарфланди.

— Бу туғруқхонанинг тарихи узоқ йилларга бориб тақалади, — деди шу маросимда иштирок этган Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш вазири муовини, Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармаси бошлиғи Қ. Ризаев. — 1913 йили иш бошлаган 13 ўринли бу шифо маскани ўша пайтлардаёқ Чопонбозор касалхонаси номи билан машҳур эди. Бу районда аҳоли сони тез кўпайиши ҳисобга олиниб, Совет ҳукуматининг дастлабки йилидаёқ ўринлар сони юзтага етказилди. Кейинчалик машҳур шифокорлар бўлиб танилган А. Асқаров ва З. Умидовалар ҳам ўз фаолиятларини ана шу ердан бошлашган. Улуғ Ватан уруши йилларида бу даволаш масканида кўплаб ўзбекистонлик жангчи йигитлар ҳаёти сақлаб қолинди. 1960 йили бу шифохона туғуруқхонага айлантирилди. Ўтган йиллар давомида бу ерда неча минглаб гўдаклар дунёга келди. Аммо йиллар давомида бино анча путурдан кетиб, таъмирлашга, эскирган жиҳозлар янгиланишга муҳтож бўлиб қолган эди. Мана, ниҳоят у қайтадан бўлажак оналарни қабул қилишга, уларга оналик бахтини улашишга тахт.

Дарҳақиқат, туғуруқхона бўлимларини айланар эканмиз, бу ерда она ва бола саломатлигини таъминлаш, фарзанд кутаётган онанинг эсон-омон кўзи ёриши учун барча шароитлар муҳайё этилганлигининг гувоҳи бўлдик. 150 ўринли туғуруқхона —туғуруқ бўлими, туғуруққача даволаниш ва гинекология бўлимларидан иборат. Барча бўлимлар чет эл фирмаларида тайёрланган энг замонавий тиббий жиҳозлар билан таъминланган. Тажрибали шифокор Ҳадия опа Миразимова бошлиқ 200 нафардан зиёд тиббиёт ходими бу даргоҳга умид билан келадиган бўлажак онанинг ўз фарзандини бағрига босиб кетишини таъминлашда хизмати катта бўлади, албатта.

— Зиммамиздаги вазифа ниҳоятда масъулиятли эканлигини яхши ҳис этамиз, — дейди шу куни сўзга чиққан Ҳ. Миразимова. — Сабаби — биз хизмат кўрсатадиган районда туғилиш кўп, Қолаверса Эски шаҳар қисмидаги уйларда шароитлар оғир, айниқса, ҳомиладор аёллар ўзларини яхши авайламайдилар, ҳаттоки шифокор кўригига ҳам вақтида келмайдилар. Биз улар орасида тушунтириш ишларини ҳам олиб борамиз. Оналар қувончи — бизнинг қувончимиз. Биз учун она севинчидан ортиқроқ бахт йўқ.

Худди шундай фикрни оналар номидан сўзга чиққан «Маданият» маҳалласида истиқомат қилувчи уч фарзандли она Шоира Азимова давом эттирди. У кейинчалик туғуруқхонада аёллар консультацияси ҳам очилса яхши бўлар эди, деди.

Шунингдек, район тиббиёт ходимлари касаба уюшмаси раиси А. Азизхонов туғуруқхона таъмир ишларида фаол иштирок этган бир гуруҳ тиббиёт ходимларига эсдалик совғалари ва район соғлиқни сақлаш бўлимининг раҳматномаларини топширди.

Туғуруқхонанинг очилиш маросимида район партия қўмитаси котиблари А. Крисин, Н. Иброҳимова, район ижроия қўмитаси раиси Н. Абдужабборов ўртоқлар иштирок этдилар.

З. ЖЎРАЕВА.

● СУРАТЛАРДА: янгитдан иш бошлаган туғуруқхона фаолиятидан лавҳалар.

БОСИЛМАГАН

ХАТЛАР ИЗИДАН

З. ШАМСУДДИНОВА НОМИ БЕРИЛДИ

РЎЗНОМАГА Тошкент шаҳар, Ҳамза районидаги Строительная кўчаси, 38-уйда истиқомат қилувчи София Хабибуллина мактуб йўллаб, Ҳамза районидаги Строительная кўчаси номини шу ердан ўтадиган анҳорни қуришга асос солган, бу жойларга обиҳаёт олиб келиб, яшиллик бағишлашга ҳисса қўшган Баротхўжа отанинг хотирасига «Баротхўжа» қилиб ўзгартириш таклифини Тошкент шаҳар Атамалар комиссияси ўрганиб чиқса, деган мулоҳаза билдирган эди.

Ушбу мактубга Халқ депутатлари Ҳамза район Кенгаши ижроия қўмитасининг раиси В. П. Плотников имзоси билан жавоб олинди. Унда таъкидланишича, Ҳамза район ижроия қўмитаси қошидаги Атамалар комиссияси София Хабибуллинанинг Строительная кўчасини Баротхўжа номи билан қайта номлаш масаласидаги таклифини кўриб чиққан. Аммо Тошкент шаҳар ижроия қўмитасининг 1991 йил 14/2 сонли қарорига асосан бу кўчага З. Шамсуддинова номи берилганлиги қайд этилган.

ҲАШАР— ЁШЛАРГА ЯРАШАР

Тошкент вилоятидаги «Огонёк» совхоз-завод жамоаси далаларида мўл ҳосил етиштирилди. Бу жамоа аъзолари 5.600 тонна сархил мева етказиб беришга аҳд қилишган. Ҳар йилдагидек бу йил ҳам шаҳарлик ёш талабалар ҳашарга отланишган.

Шу кунларда тил ва адабиёт олийгоҳи, темир йўл техникумидан 350 талаба совхоз далаларида меҳнат қилмоқда.

— Бизга ёрдамга келган эканлар, уларга ҳамма қулайликларни яратиб беришга ҳаракат қилаяпмиз, — дейди совхоз директори Зикрилла Раҳматуллаев. Ҳашарчи ёшлар ҳар куни 50 тонна атрофида мева териб бермоқдалар.

Ёшлардан Ж. Холдоров, С. Алимов, Қ. Холматова, С. Бобобоева, Т. Сиёев, А. Боқиев кабилар нормаларини ошириб адо этяптилар.

С. СУЛТОНОВ.

АЛИШЕР НАВОИЙ ТАВАЛЛУДИНИНГ 550 ЙИЛЛИГИ

РИВОЯТЛАРДА ҲАЗРАТ ЁДИ

ДУНЁ деб аталмиш бир шам ёғдуси атрофида ўзини оловга урган парвонадек бўлиб бу ўткинчи умрни шоҳу гадо, яхши-ю ёмон, шоиру фузало ҳам яшаб ўтади. «Яхшидан ном қолур...» деганларидек, ўз умрини ҳалоллигу поклик билан ўтаган, кишиларга яхшилигини раво кўрган инсонлар бу ҳаёт суронларидан ном-нишонсиз кетмайдилар. Уларнинг ёди инсонлар авлодлари қалбларининг туб-тубида ҳеч қачон сўнмас бўлган машъала каби порлаб туради. Алишер Навоий ҳазратларининг руҳи, у зот яратган маънавий бойлик асрлардирки юрагимиз қўрида яшаб келмоқда.

Тўғри, яқин-яқин кунларгача ҳам биз баъзан бобомиз ўгитларини ёддан чиқардик, янги авлодларимиз: «биз Навоийни тушунмаймиз» каби афсус ва надомат билан жар солишди...

Мана, энди эса буларга чек қўйиш ниятида бобомизнинг қутлуғ 550 йиллик тўйлари муносабати билан бир қанча хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Бу эзгу ҳаракатларга «Чўлпон» нашриёти ҳам ўз ҳиссасини қўшмоқда. Нашриёт яқиндагина «ЭЛ ДЕСА НАВОИЙНИ...» деб номланган ҳазрат Мир Алишер ҳақидаги ривоятлар тўпламини чоп этди. Ушбу китоб мактаб ёшидаги болаларга мўлжалланган бўлиб, улар учун тушунарли ва қизиқарли тилда ёзилган. Бу ҳикоят ва ривоятларни тўплаб нашрга тайёрловчи филология фанлари номзоди Маматқул Жўраев жуда катта ишни амалга оширганлиги кўриниб турибди. Тан олиш керакки, ҳозирги кунга қадар болаларни бобомиз ҳаёти билан таништирувчи асарлар деярли йўқ эди. Ушбу китобдан ўрин олган ривоятлар эса болаларга эртакдай ёқиб, эсда тез сақлаб қолишларига ёрдам беради.

Китоб уч қисмдан иборат. Биринчиси: «Алишер билан булбул». Бу қисмдан ҳазрат ҳақидаги ўзбек халқ ривоятлари ўрин олган. Иккинчи қисм эса «Ҳозиржавоб Мирали» деб номланиб, унда Алишер Навоий ҳақидаги туркман халқ ривоятлари тўпланган. Тўпламнинг учинчи қисми эса «Саодатли Амирнинг сифатлари» деб аталиб, ундаги ҳикоятлар улуғ тарихчи бобомиз Хондамир қаламига мансуб «Макорим ул-ахлоқ» («Яхши хулқлар») асаридан саралаб олинган.

Тўпламга киритилган ривоятлар Ҳ. Сулаймонов номидаги Қўлёзмалар институти хазинаси, Ўзбекистон Фанлар дорулҳикмаси Тил ва адабиёт илмгоҳи халқ оғзаки ижоди архивларидан ва шу билан бирга Бухоро вилояти Жиғачи қишлоғида яшовчи Хайрулло бобо Файзуллаевдан ёзиб олинган.

Ривоятларни ўқир экан, китоб бағрига сингиб кетиб, гоҳ ўзини Хуросонда, гоҳ Самарқандда ҳис этади киши. Лекин қаерда бўлманг ва қай бир ривоятни ўқиманг, Мир Алишер Навоийнинг бетакрор ғазалларига, донолигига, ҳозиржавоблигига, узоқни ўйлаб иш юритишига қойил қоласиз. Ушбу ривоятлардан одоб-ахлоқни, муомала-жавобни ўрганасиз, қолаверса, тарихий манбалар билан танишиб, ўз билимингизни ҳам оширишга имконият топасиз, ўша даврдаги шарт-шароитни, фозиллар аҳлини таний бошлайсиз.

Барчиной ЖЎРАЕВА.

ЯНГИ МАҲАЛЛАДА ЯНГИ ДЎКОН

ТОШКЕНТ районидаги Гулистон қишлоқ матлубот жамияти сўнгги йиллар ичида аҳоли турмуш шароитини яхшилаш, харидорларга намунали савдо хизмати кўрсатиш борасида анчагина тадбирларни амалга оширмоқда. Ўтган йили жамият раиси Эркин Мўҳамедовга қишлоқнинг Ленин участкаси маҳалла қўмитаси фаолларидан бир гуруҳи мурожаат қилиб, кундалик харид моллари дўкони очиб бериш хусусида илтимос қилган эди. Яқинда янги маҳалла аҳлининг бу борадаги орзуси ушалди. Озиқ-овқат, кийим-кечак ва электр хўжалик моллари билан савдо қилувчи кенг, ёруғ магазин фойдаланишга топширилди.

— Ҳозирги иқтисодий танглик пайтида харидорларнинг эҳтиёжини тўла қондириш, албатта қийин, — дейди магазин мудири Абдувоҳид Сафаев. — Лекин биз иложи борича уларнинг кўнглини олишга ҳаракат қиляпмиз. Аҳолини кўпроқ биринчи навбатда зарур бўладиган буюмлар, маҳсулотлар билан таъминлаш асосий бурчимиздир.

Янги дўконда Икром Ғуломов, Ҳалима Комиловалар харидорлар хизматида. Қишлоқ аҳолиси кўрсатилаётган бу ғамхўрликдан мамнун.

СУРАТДА: янги дўконда савдо пайти.

Суратчи В. ТЎРАЕВ.

ҲАЁТИЙ ҲАНГОМАЛАР

КЎЗОЙНАКЛИ ИЛОН УЙДАМИ?

БИР ОДАМ учинчи қаватдаги уйи балконида сигарета чекиб пастга қараб турган экан. Кўчадан ўтиб кетаётган оғайниси ўнг қўли бош бармоғини кўрсатиб унга ишора қилибди. У «ҳа» дегандек бошини қимирлатиб қўйибди. Оғайниси индамай йўлида давом этибди.

Бу имо-ишорани хотини ҳам кўриб турган экан. У эрининг олдига келиб:

— Оғайнингиз қўл ишораси билан нима деди? — деб жаҳл билан сўрабди.

— Ҳеч нарса дегани йўқ.

— Йўқ, айтасиз, барибир айтмаганингизга қўймайман, — деб туриб олибди хотини.

Шўрлик эр нима деярини билмай охири:

— Хўп, айтаман. Фақат эвазига бир шиша арақ олиб чиқ, — дебди. Хотини эри айтганини қилибди. Эр катта пиёлага арақнинг ярмини қуйиб, ичворибди-да, дебди:

— Кўзойнакли илон уйдами деб сўради. Мен «ҳа, уйда» деб имо қилдим. Ўтиб кетди. Йўқса, олдимга кирмоқчи эди, — дебди.

Икром ҚОБИЛОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

7,3 КИЛОМЕТРЛИ ПОЕЗД

● ЖАНУБИЙ Африка Жумҳуриятида поезд узунлиги жиҳатидан янги рекорд қўйилди. Юк поездининг узунлиги 7,3 километрни ташкил этди. Бир-бирига 470 та вагон уланди, уларга ортилган 71 минг 765 тонна чўян маъдани у қазиб чиқарилган кондан 861 километр узоқликдаги денгиз портига етказиб берилди.

ЭНГ МУСТАҲКАМ ТОЛА

● ГОЛЛАНДИЯНИНГ Херлен шаҳрида жаҳонда энг мустаҳкам сунъий тола ишлаб чиқарувчи фабрика ишга тушди. «Динема» деб аталувчи бу тола худди ўзича йўғонликдаги пўлат толасига нисбатан ўн барабар кўп юкни кўтаради. Ҳозирги вақтда энг мустаҳкам, деб ҳисоблаб келинаётган полиамид сунъий тола — арамидга нисбатан 40 фоиз қаттиқдир.

Янги толадан тайёрланган ва балиқ тутишга мўлжалланган тўр мустаҳкамлигидан ташқари чўкмаслиги билан ҳам ажралиб туради, у чўктирадиган юки бўлмаса сув сатҳида муаллақ тураверади.

Ниҳоятда мустаҳкам бу толадан спорт анжомлари (ракеткалар, чанғилар, ўтовлар, муҳофаза қилувчи бош кийимлар, арқонлар ва ҳоказо) ва бошқа буюмлар тайёрлашда ҳам фойдаланилади.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

ЭЪЛОНЛАР БУРЧАГИ

Ўзбекистон ССР Халқ таълими вазирлиги
Ўзбекистон ташаббускорларининг марказий касаба иттифоқи

ЖУМҲУРИЯТ ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАРКАЗИ

1991—1992 ўқув йилига

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Жумҳурият ўқув-ишлаб чиқариш маркази тўқимачилик, тикувчилик саноати, давлат ва тижорат, хусусий, кооператив корхоналари учун юқори малакали йигирувчилар, тўқувчилар ва тикувчи мутахассисларни тайёрлайди.

Марказга 9, 10, 11-синфни битирган қизлар имтиҳонларсиз қабул қилинади.

9—10-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар касб ўрганиш билан бир қаторда ўрта маълумотли бўлишади. Ўқиш муддати 2—3 йил. Бу гуруҳ ўқувчилари давлат таъминотида бўладилар ва ишлаб чиқариш практикаси даврида 100 фоиз маош оладилар.

Ўрта маълумотга эга бўлган ўқувчилар учун ўқув муддати 1 йил ва бу гуруҳ ўқувчилари учун 100 сўм миқдорида стипендия ҳамда ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 100 фоизи берилади.

Жумҳурият ўқув-ишлаб чиқариш марказини аъло баҳоларга битирган ўқувчилар қуйидаги олий ўқув юртлари ва техникумига ўқишга киришда имтиёзли ҳуқуқлардан фойдаланишади:

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат олий билимгоҳи;

Тошкент техника дорилфунуни;

Тошкент халқ хўжалиги олий билимгоҳи;

Тошкент давлат муаллимлар олий билимгоҳи;

Тошкент политехникуми.

11-синф маълумоти билан ўқишга қабул қилинганлар юқорида кўрсатилган билимгоҳларнинг кечки ва сиртқи бўлимларида ҳам ўқишлари мумкин.

Жумҳурият ўқув ишлаб чиқариш марказидаги ўқув вақти меҳнат стажига киради.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхона берилади ва прописка қилинади.

Марказга тижорат кооператив ва бошқа корхоналарда ишлаш учун Тошкент шаҳрида ва шаҳар атрофи ноҳияларида яшовчилар қуйидаги мутахассисликлар бўйича ўқишга қабул қилинади. Ўқиш пуллик.

Конструктор-модельер-кийимларни бичувчи, тикувчи, тайёрловчи (ўқиш муддати — 10 ой);

Котиба-машинистка, стенографистка — ўқиш муддати — 6 ой.

Автомашина ҳайдовчилари ўқиш муддати — 3—6 ой.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: бош директор номига ариза, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан маълумотнома, 6 та 3х4 размерли фотосурат ва тиббий маълумотнома.

Манзилгоҳимиз: 700031, Тошкент шаҳри, Мироқилов кўчаси, Педагогика олий билимгоҳи ва Ш. Руставели кўчаси оралиғидан Глинка кўчаси билан борилади (7, 8, 24, 28-трамвайлар; 13, 16-троллейбуслар; 38, 58-автобусларнинг «Бобур номли боғ» бекати).

Телефонлар: 55-78-28, 55-78-30, 55-78-32.

Ўзбекистон ССР Халқ таълими вазирлиги
Тошкент метро қурилиши бошқармаси ва
В. И. Ленин номидаги метрополитен қошида очилган

37-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

9-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган йигит ва қизлар танлов асосида тажриба (эксперимен-тал) **гуруҳларига қабул қилинадилар:**

пардозловчи, плитка ётқизувчи, бўёқчи ва сувоқчи — ўқиш муддати 2—3 йил.

электр-газ пайвандчи — ўқиш муддати 3 йил.

назорат ва ўлчов жиҳозларини созловчи электрчилангарлар — ўқиш муддати 3 йил.

дурадгор — ўқиш муддати 2—3 йил.

бўёқчи — ўқиш муддати 1 йил.

ҳаракатдаги составларни созловчи электр-чилангарлар — ўқиш муддати 3 йил.

метро бекати навбатчиси — ўқиш муддати 3 йил.

Ўқиш муддати иш стажига киради.

Ўқувчилар ойига 40 сўмдан стипендия, кунига 2 маҳал бепул овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси давридаги иш ҳақининг 50 фоизи билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли равишда қабул қилинади.

11-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган ва Совет Армияси сафидаги хизмат бурчини ўтаган йигитлар ва 17 ёшдан ошган қизлар қуйидаги мутахассисликлар бўйича ўқишга қабул қилинадилар.

электр-газ пайвандчи — ўқиш муддати — 6 ой.

метро бекати навбатчиси — ўқиш муддати — 10 ой.

ҳаракатдаги составларни созловчи электр-чилангарлар — ўқиш муддати— 10 ой.

Ўқувчилар ойига 130—150 сўм стипендия ҳамда практика даврида меҳнат ҳақининг 50 фоизи билан таъминланадилар. Ўртача ойлик 350—450 сўм, 13-ойлик ва ҳар ишлаган йилига қараб ойлик ошиб боради.

Метро қурилишида 10 йил ишлаган ишчилар 50 ёшдан пенсияга чиқишлари мумкин.

Машғулотлар — гуруҳлар тўлишига қараб бошланади.

Билим юртига кирувчилар: директор номига ариза, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақидаги гувоҳнома, турар жойидан справка, 6 дона фотосурат 3х4 см, 086/У формадаги медицина справкасини топширадилар.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Чилонзор, 20/Д даҳа, (50, 69, 78-автобуслар, 17-трамвайнинг «37-билим юрти» бекати). Телефонлар: 76-89-05, 72-03-76.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 325748, 337916; масъул котиб — 334808, 325353, масъул котиб ўринбосарлари — 325750, бўлимлар: мафкура, ёшлар ҳаёти ва ахборот — 325778, 325645, 337010, Қишлоқ хўжалиги — 325647; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий Кенгашлар ҳаёти — 325733, ижтимоий масалалар — 325556; маданият — 325767, адабиёт ва санъат — 325553; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354, жамоатчи кенгаш қабул хонаси — 33-40-48, 325354, эълонлар бўлими —325727.

● Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000, Тошкент, ГСП, Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нашр кўрсаткичи: 64672. Босишга топшириш вақти — 20.30. Босишга топширилди — 23.30.